

ÅTVIDABERG

Nu blir det dyrare felparkera i Åtvid

Från och med i dag, och det är inget aprilskämt, blir det dyrare att parkera fel i Åtvidaberg. Till dags dato har det kostat 35 kr att slarva med parkeringen. I fortsättningen får man betala 50 kr. Det har länsstyrelsen bestämt på inrådan av kommunen.

Jämfört med de stora städerna har man i Åtvid naturligtvis små problem med felparkerare. Problemen är inte större och poliserna inte fler än att en och annan slipper böterna. Förra året var det dock närmare 300 bilister som "åkte dit" i Åtvidaberg.

Sämst är det bestämt med förmodligen att parkera rätt i centrum där det ju i alla fall finns en hel del parkeringsplatser både på Stortorget, vid Domus och Getingen. För några år sedan aktualiserades frågan om att införa parkeringsautomater på Stortorget. Men politikerna satte stopp för det. Sedan dess har bilparken ökat och särskilt på sena eftermiddagen är det trångt om utrymmet på torget. Förslaget kan komma tillbaka.

Det kan slutligen noteras att begreppet parkeringsböter försvinner och ersätts av en felparkeringsavgift. Det innebär bl a att man inte kommer med i något straffregister om man parkerar fel. Avgiften skall betalas av bilens ägare.

Nu klagas det åter på hundarna

Det som göms i snö kommer upp i tö. Det har minsann en och annan kommunmedborgare kommit i närgången kontakt med då vinterns samlade resultat av hundrastning runt om i samhället nu börjat komma i dagen. Till hälsovårdskontoret har under de senaste dagarna ett tiotal personer ringt och klagat. Man har trampat i eller varit nära att trampa i hundlort på trottoarer och gångstigar i parker. På sina håll har man ansett sig nödsakad att gå ut i gatan. Något som kan vara riskfyllt där trafiken är intensiv.

Det kan därför finnas skäl att erinra om att hundägare egentligen inte har några rättigheter. Utan bara skyldigheter. Att låta sin hund förorena på trottoarer, lekplatser osv är inte bara omoraliskt och ohygieniskt. Det är också straffbart.

I hälsovårdsstadgan står följande: Husdjur och andra djur som hållas i fångenskap skola så förvaras och skötas att sanitär olägenhet ej uppstår. Med sanitär olägenhet menas t ex att en hund inte får störa närboende med oljud, elakartad lukt m m eller förorena gångbanor, lekplatser, allmän badstrand, campingplats och dylikt.

Åtvidabergs hundklubb har under flera år propagerat för bättre hundhållning. I år kommer man, förutom information till egna medlemmar och praktisk upplysning vid varje kursstart om hur man använder en plastpåse för att ta hand om hundbajs, också att skicka ut upplysning om problemet till varje hundägare i kommunen.

Träff med polisen. På onsdagen anordnades en informationsträff i Alléskolans aula. Träff med polisen kallades arrangementet till vilken den brottsförebyggande gruppen i Linköping hade inbjudit husmödrar, pensionärer och andra för att ge råd om hur man gör det litet svårare för inbrotts-tjuvar. Närmare 80 personer hade hörsammat inbjudan. För informationen svarade kriminalinspektörerna Gösta Glennstam och Olle Westlund. Man gav tips om hur hus och hem kan läsas på ett bra sätt och hur man med speciell märkpena och gravyrapparat kan märka värdefulla föremål. Om de skulle bli stulna är ju chansen mycket större att få tillbaka sakerna om de är ordentligt märkta.

S-motion i Åtvidaberg mot villaspekulation

Nu skall det bli kärvare för de personer som eventuellt funderat på att spekulera i fastigheter i Åtvidaberg. Det måste vara fel att personer utnyttjar samhällets bostadspolitiska åtgärder för att göra egna stora vinster på att sälja villor som man inte ens flyttat in i. Det menar den socialdemokratiska gruppen i Åtvidabergs kommunfullmäktige som på torsdagen lade fram en motion i frågan. Möjligheterna att förhindra sådan spekulation måste utredas, krävde man.

I motionen som upplästes av Olof Sandqvist påpekas att det i flera kommuner förekommit att personer ställt sig i kommunens tomtkö, låtit bygga villan och där-efter sålt den till personer utanför tomtkön till ett betydligt högre pris än produktionskostnaden.

På så sätt har man utnyttjat de åtgärder som samhället vidtagit för att sänka produktionskostnaderna till att skaffa sig en personlig vinst. Som exempel nämndes fall i Göteborg där man utan att ens ha flyttat in i den nya villan sålt den med en vinst på över 100 000 kr.

Redan i dag finns det vissa regler i Åtvidaberg för att förhindra den här typen av spekulation. I köpekontraktet med kommunen står det bl a att man måste ha kommunens godkännande vid eventuell försäljning inom två år.

Det finns naturligtvis ändå vissa möjligheter att kringgå försöken att hindra den här typen av spekulation. Politikerna har dessutom observerat att det i nya villaområden finns i stort sett färdiga hus där ännu ingen flyttat in. Husen där är mycket attraktiva bl a på grund av det låga inköpspriset. Här kan frestelsen att göra en spekulationsvinst bli stor. Det vill alltså motionärerna sätta stopp för. **CHRISTER BERG**

Satsning på simskolor gav fint resultat

Åtvidabergs simsällskap har haft årsmöte på ASSA:s mäss. Förhandlingarna med ett 30-tal medlemmar leddes av ordförande Bruno Mellström. Denne liksom övriga i styrelsen som stod i tur att avgå omvaldes.

Man konstaterade att föregående års satsning på simskolor gett ett gott resultat. Omkring 140 ungdomar deltog i vattenlek, tekniskolor och crawl-medleykurser. Dessutom har de aktiva simmarna varit i gång en hel del och även noterat fina framgångar. Klubbrekorden mejades på löpande band och nu är det bara några klubbrekord som är äldre än 1976.

För att stärka klubbkassan har medlemmar utfört skogsplantering. Den årliga kanalsimningen som brukar ge ett bra ekonomiskt tillskott kunde inte genomföras på grund av vädret. Ändå gick inkomster och utgifter ihop med en mindre vinst, delvis beroende på att många föräldrar ställde upp och skjutsade simmarna till bortatävlingar.

Efter förhandlingarna diskuterades bl a uppläggning av simträning och kommande simläger i Leksand, Rättvik och eventuellt Österrrike.

Litet snopen blev jag allt, berättade Olof Söderbäck på fredagen, när jag i går kväll fick se en igelkott knalla förbi stugknuten. Trots att det var närmare tio grader kallt verkade den pigg. Den burrade upp sig ordentligt och puttrade när den fick syn på hunden. Och den tog tacksamt emot de köttbullar jag bjöd på. Fast med tanke på kylan borde den nog ligga kvar ett tag till i sin lövhög eller var det nu är den har övervintrat.

Åtvidabergshem befriades från ränta Förtroendevalda får bättre ersättning

2/4

Åtvidabergs kommunfullmäktige beslutade på torsdagen befria stiftelsen Åtvidabergshem från att erlägga ränta på grundfonden för åren 1974-76. Samtidigt uppmanades stiftelsens styrelse räkna med att man kommande år får betala räntan. Anledningen till att Åtvidabergshem befriades från räntan är att man under de senaste åren drabbats av stora hyresförluster för år 1973. Det beslutet överklagades ända upp till regeringsrätten som dock inte vidtog någon åtgärd.

De förtroendevalda i Åtvidaberg får i fortsättningen bättre ersättning. Kommunfullmäktige antog ett förslag som innebär en merkostnad på 110 000 kr som nu tas ur anslaget för oförutsedda utgifter. Förslaget har tidigare presenterats i Correspondenten och innebär i korthet att nämnders och styrelsers ordförande liksom

kommunens revisorer får ett 75-procentigt påslag. Kommunrådet Carl-Eric Ahlströms månadsarvode höjs till 7 187 kr och slutligen höjs sammanträdes- och reseersättningarna för ledamöter i nämnder och styrelser.

Beslut fattades om en omorganisation av byggnadskontoret. Det betyder bl a att förvaltningen

döps om till gatukontor med en gatu chef i spetsen. Under honom inrättas fyra avdelningar: utrednings-, arbets-, drift- och mätningssavdelningarna. Vidare ökas personalen genom ett tidigare beslut med fyra heltids- och en halvtidstjänst.

För färdigställandet av ett nytt reningsverk i Grebo beviljades tilläggsanslag med 90 000 kr. Tidigare har över 600 000 kr anslagits men kostnadsstegringarna har varit större än väntat.

Vidare anslogs 15 000 kr så att de nyvalda ledamöter och suppleanter i fullmäktige, nämnder och styrelser som så vill skall få delta i en tvådagarskurs för förtroendemen.

ÅTVIDABERG

4/4

Konsum i Åtvidaberg omsatte 31 milj

De olika enheterna i Konsum centrala Östergötlands Åtvidabergsdistrikt ökade under 1976 sin omsättning med drygt 3 milj till över 31 milj kr. Köptroheten bland distriktets medlemmar är bättre än i föreningens övriga distrikt. I Åtvidaberg köper medlemmar i snitt för 8 000 kr mot 7 200 kr i föreningen som helhet. 1976 var dessutom det år då varuhuset Domus i Åtvid för första gången sedan varuhuset byggdes bar sina egna kostnader.

Det framkom vid den distriktsstämma som hölls i Domusrestaurangen under Gösta Hedmans ordförandeskap. Under stämman tillstyrktes också förslaget på återbäring på 1,5 procent. Av de ca 4 milj kr som senare i år delas ut till föreningens medlemmar går 470 000 till Åtvidabergsdistriktet.

Under 1976 hade man i distriktet en omsättning på 31 325 000 kr. Jämfört med föregående år är det en ökning med drygt 3 milj eller 11 procent. Med tanke på att konsumentprisindex gått upp med 9,8 procent och att befolkningsunderlaget i Åtvid minskat betecknas resultatet ändå som bra.

Den största procentuella ökningen i distriktet noterades för specialvaror där man sålde för nära 12 milj vilket är 1,8 milj eller 18 procent mer än under 1975. Livsmedelsförsäljningen ökade med 1,2 milj till 18,6 och restaurangen med 50 000 till 1 milj.

För varuhuset hade man i budgeten kalkylerat med en omsättning på 23 milj. Slutresultatet visade på ytterligare en miljon. Under 1977 räknar man med att på Domus sälja för 26,3 milj.

För de fyra butikerna noterades följande resultat: Bruksgatan 1,4 milj (+0,2 milj), Björnsäter 1,5 milj (+0,1 milj), Edberga 2,1 milj (+0,1 milj) och Sunnebotorget 1,4 milj (+41 000).

Konsum Centrala Östergötlands administrativa chef Eric Svensson, Linköping, medverkade under stämman och gav information om föreningens verksamhet och resultat i stort.

Baroniets remissvar inför fullmäktige

I sitt remissvar över den nu antagna kommunöversikten var Baroniet Adelswärd mycket kritisk. Bl a skrev man att man motsätter sig klassificeringen av för baroniet väsentlig skogs- och jordbruksmark som riksintressant för den vetenskapliga och kulturella naturvården. Det föranledde Stig Strömberg (s) att i fullmäktige fråga Johan Adelswärd om det inte var ett misstag från baroniets sida att ställa sig som motståndare till vetenskaplig och kulturell naturvård.

Johan Adelswärd (m) svarade att han lovat sig själv att i kommunfullmäktige inte plädера för baroniets intressen. Som representant för baroniet skulle han i stället återkomma i regelrätta förhandlingar med kommunens tjänstemän.

Stig Strömberg lät sig inte nöja med det svaret utan formulerade om sin fråga. Vad säger då Johan Adelswärd som moderat om ett sådant synsätt som baroniet gett uttryck för? frågade han.

Marken är en resurs som kan nyttjas på flera sätt, kontrade Johan Adelswärd. Inte bara för naturvårdande, kulturella och fritidsintressen utan även för produktion. I den meningen är det naturligt att företaget i den konkurrenssituationen försvarar resursen som är grunden för företagets verksamhet.

Årsstämma med OK

Åtvidabergsdistriktet av OK Örebro-Östergötland har haft årsstämma på Folkets hus. Förhandlingarna leddes av Gösta Hedman. I förtroenderådet omvaldes Ivan Nähdin, Arne Carlsson och Tord Lindholm med den förändringen att Arne Carlsson ersatte Ivan Nähdin som ordförande. De tre utsågs också till fullmäktige till föreningsstämman.

Man konstaterade att 1976 varit ett bra år. Försäljningen ökade med 473 000 kr till närmare fyra miljoner. Bensinförsäljningen ökade med nära sex procent och antalet medlemmar ökade med 64 till 1 513.

Man tillstyrkte förslaget om återbäring med 2,2 procent, vilket motsvarar 3,5 öre per liter bensin.

Efter förhandlingarna lämnade marknadschef Sune Johansson, Norrköping, en redogörelse för utvecklingen i hela föreningen. Han gav också en eloge till de anställda i Åtvidaberg. Efter en stillbildsfilm avslutades stämman med kaffe och dragspelsunderhållning.

□ Dyrbar vinter

Den snörika vintern har ställt till problem. Årets anslag på 57 0 000 kr för vinterväghållning i kommunen är redan slut och mer därtill. Vid månadsskiftet februari/mars hade kontot överskridits med ca 110 000. Behovet för resten av året har beräknats till 370 000 kr. Den summan plus de 110 000 kr som byggnadskontoret begärt i tilläggsanslag.

Kommunstyrelsen har tills vidare nöjt sig med att redovisa situationen för fullmäktige. Begäran om ytterligare medel kommer senare. Först vill man veta mera precis hur stora kostnaderna blir för den vinter som ännu tydligen inte är riktigt slut. Vidare har man uppdragit åt byggnadschefen att upprätta en besparingsplan och se om det går att knappa in något på anslaget för barmarksunderhåll på gator och vägar.

□ Kompletteringsval

Slutligen förrättades kompletteringsval efter avlidne Gunnar Landin. Robert Rydberg utsågs till kommunfullmäktiges andre vice ordförande, Sigvard Önnegren till ledamot av kommunstyrelsen och till nämndeman för åren 1977-82 och Nils-Eric Norrman till ombud i kommunförbundets länsavdelning.

Dessutom valdes Ragnar Gustafsson till ledamot i centrala byggnadskommittén. Här anförde Bror Nilsson att man i valberedningens socialdemokratiska grupp hade en avvikande mening. Man är principiellt emot att en på orten verksam byggmästare utses som representant i CBK, där man ju arbetar en hel del med anbudshandlingar till olika byggen. Men denna vår inställning får absolut inte tolkas som något personligt mot den nu valde, poängterade Bror Nilsson.

CHRISTER BERG

Skall man bygga på åkermark? Delade meningar i Åtvidaberg

Åtvidabergs kommunfullmäktige har behandlat förslaget till kommunöversikt med jordbruksmarksprogram. I ett par års tid har den här frågan stötts och blötts i utredningar, på informationsmöten, i olika remissomgångar och i nämnder och styrelser. Med tiden har olika lägers åsikter än klarare markerats och det hela kulminerade i en två och en halv timme lång debatt i fullmäktige. En debatt som bjöd på det mesta från anklagelser om nedsvärning av hela jordbruksnärings till synpunkter om sociala problem för ungdomar lättast uppstår på landsbygden eller i tätorterna.

Kommunöversikten för Åtvidaberg, vars huvuddrag tidigare presenterats i Correspondenten, innebär ett principiellt ställningstagande till efter vilka riktlinjer bostads- och fritidsbebyggelse skall få ske i områden utanför tätorterna. Här har kritikerna skjutit in sig på det faktum att förslagsställarna vill ha rätt hårda restriktioner. Det gäller framför allt området Grebo—Värna—Björnsäter och området kring Yxningen.

Evert Johansson (s) inledde debatten med att ironisera över centerns agerande. Det ligger en längre tids arbete bakom förslaget, sade han. Men först nu sedan ärendet slutbehandlats i alla förberedande instanser kommer centern med en reservation, där man vill ta bort vissa punkter men inte har något annat förslag att komma med.

Robert Rydberg (c) kontrade med en redogörelse varför man ville ha en mjukare skrivning i kommunöversikten. Socialdemokraterna vill bara centralisera, sade han. Förslaget betyder sämre service på landsbygden, vilket i sin tur medför mindre befolkning och till slut en utarmning. Vi vill ge folk valfrihet att välja boplatser själva.

Carl G Nilsson (m) stödde Robert Rydberg. Restriktionerna för norra kommundelen är mycket kraftigare än den gällande lag-

stiftningen, sade han. Det finns inga motiv för det. Man talar om hotet om ökat bebyggelsetryck i dessa kommundelar. Det är inget hotfullt. Tvärtom är det bara bra om fler vill bosätta sig i området. Kommunen får inte lägga en tung hand över området.

Olof Sandqvist (s) fann det underligt att det gjordes så stor afär av saken. Vad vi vill är ju bara att ha utvecklingen i våra egna händer. Vi menar inte att bebyggelsen skall bort, utan att ny bebyggelse skall ske sparsamt och där det är bäst ur kommunal synpunkt.

Både Olof Sandqvist och Carl-Eric Ahlström gav exempel på platser där mer eller mindre okontrollerat fritidshusbyggande gett upphov till stora kommunala problem. Ahlström nämnde också de sociala problem som kan uppstå för ungdom som växer upp i avskildhet på landsorten. Fast där fick han rejält mothugg av Carl G Nilsson.

Bengt Persson (fp) uttalade sitt stöd för förslaget medan Barbro Boll (kds) menade att centerns och moderaternas förslag bättre värnade om en levande landsbygd.

Debatten om kommunöversikten slutade med att votering måste tillgripas beträffande restriktionerna i norra kommundelen. Kommunstyrelsens förslag vann med 28 röster mot 16 och en nedlagd. Vidare avslogs ett förslag från Carl G Nilsson om att slopa maximigränsen på 70 kvm för fritidshus. Carl G Nilsson reserverade sig.

Därefter kom man in pm jordbruksmarksprogrammet. Här avhandlades med hetta förslaget att utnyttja ett 23 hektar (det var flera bud om storleken) stort åkerområde norr om Åtvidaberg för industriändamål. Till slut stod båda sidor och anklagade varandra för mer eller mindre bristande vilja att skapa nya arbetstillfällen i kommunen.

Carl-Eric Ahlström hävdade att kommunen redan tagit tillräckligt med hänsyn till jordbrukets behov. I det här området får faktiskt

jordbruket komma i andra hand. Sysselsättningen måste gå först, sade han.

Carl G Nilsson menade att planförfattarna inte nöjt sig med de riktlinjer som uppställts från högre ort. I praktiken innebär förslaget att kommunen alltid kommer att bygga på åkermark när det är bekvämast och billigast. Vi måste ändra på den kommunala målsättningen och i stället ta största möjliga hänsyn till jordbruket.

Robert Rydberg kom till undsättning och ansåg det oförsvärbart att bygga på kommunens bästa åkermark. Industrierna måste hänvisas till andra områden, sade han och nämnde bl a ett näraliggande grustag.

Centerns förslag drar ett löjets skimmer över kommunen, ansåg Olof Sandqvist. Det handlar ju inte om att asfaltera Skåne. För s-gruppen väger sysselsättningsfrågorna tyngre än några tiotal har åkermark. Det vore skönt om fler vore överens med oss om lokaliseringspolitiken när det kommer till konkreta årgärder.

Då tände Robert Rydberg: Jag blir chockad när jag hör en bildad man som Olof Sandqvist på detta sätt förhåna och fördöma hela jordbruksnärings. Att jag försvarar åkermark innebär inte att jag tummar det minsta på sysselsättningspolitiken.

Där grep flera talare in och stödde, respektive modifierade, respektive ställningstaganden. Till slut kom man ändå till beslut där det av kommunstyrelsen föreslagna programmet antogs. Centergruppen reserverade sig genom Robert Rydberg och kds genom Barbro Boll. Carl G Nilsson reserverade sig mot målsättningen.

I den kommunala målsättningen står följande: För tätbebyggelseändamål bör högvärdig jordbruksmark ej tas i anspråk om en ur teknisk, ekonomisk och allmän plansynpunkt likvärdig lösning kan åstadkommas på för jordbruket mindre värdefull mark.

CHRISTER BERG

Krönmark i Åtvidaberg

Totalförsvarspropositionen innebär ett fullföljande av 1972 års försvarsbeslut. Mot den bakgrunden är det befängt att tala om en militarisering, vilket skett på socialdemokratiskt håll. Det sade försvarsminister Eric Krönmark (m) då han talade vid moderata samlingspartiets länsförbundsstämma i Åtvidaberg på lördagen

SIDAN FEM

Ökad kvinnorepresentation stämmokrav hos moderater

Moderata samlingspartiets förbundsstämma i Åtvidaberg på lördagen lockade ett stort antal medlemmar och sympatisörer. Höjdpunkten blev ett offentligt anförande av försvarsminister Eric Krönmark, vilkens anförande refereras här invid.

I anslutning till stämman anordnade moderaterna tidigare på dagen en rad torgmöten och sk corner-meetings runt om i Östergötland med deltagande av bl a riksdagsmännen Per-Olof Strindberg och Kurt Söderström. Länskvinnoförbundet hade årsstämma på hotell Stallet i Åtvidaberg.

Förbundsstämman hölls i ett fullsatt Folkets hus. Carl G Nilsson, kommunkretsordförande i Åtvidaberg, hälsade välkommen. Förbundsordförande Sture Hjalmarsson, Linköping ledde förhandlingarna.

Så när som på en ledamot omvaldes förbundsstyrelsen med Sture Hjalmarsson som ordförande. Ny i styrelsen blev Anna-Greta Andersson, Söderköping, som efterträdde Esser Møjegård, Sturefors. Antalet medlemmar har under året ökat med 423 till 5 392.

Stämman höjde medlemsavgiften med fem kr. Anledningen är partibeslutet att inte längre ta emot bidrag från juridiska personer. Vidare gjordes ett försvarspolitiskt uttalande.

□ Kvinno- representation

Tio motioner behandlades. Samtliga godkändes med smärre justeringar.

Den första motionen kom från länskvinnoförbundet som krävde bl a fler kvinnor på poster inom förbunds- och föreningsstyrelser.

Trovärdigheten i arbetet med jämställdheten diskuteras bland väljarna, menar man och pekar på den låga kvinnorepresentationen i riksdag, landsting och kommun. Står den i direkt proportion

till vår konservativa inställning till jämställdhet mellan kvinnor och män i representationssammanhang? frågar man.

Motionen godkändes och över-sändes till partistyrelsen med till-lägget att man inte önskar konst-lad styrning i form av kvotering eller liknande.

Rolf Wigren i Kisa begärde att stämman uttalade sig för snbba åtgärder för att stärka de mindre företagens utvecklings- och inno-vationsmöjligheter. Så skedde också och samtidigt anmodades moderata riksdagsgruppen att verka för tillkomsten av ett pro-dukutvecklingscentrum i Linkö- ping.

□ Sockerbetsodling

På förslag av Lars Carlsson be- slutade man begära hos riksdags- gruppen om utredning av förut- sättningarna för utökning av soc- kerbetsodlingen i Östergötland. Likaså uttalade sig stämman för en snabb sänkning av marginal- skatterna för folkpensionärernas extrainkomster. T ex kan folkpen- sionen göras skattefri, ansåg mo- tionären Harry Thuning, Borens- berg.

Birger Hagård, Sven Lind- gren och Ulla Tynelius stod bakom en motion i betygsfrågan. I likhet med förslagsställarna be- slöt man uttala att betyg såväl i grundskolan som i gymnasiet är den hittills bästa mätmetoden av elevernas faktiska kunskaper. För motionen talade Henry Sten- son i MUF och Per-Olof Strind- berg.

□ Namnproblem

Anna Lindgren, Linköping, hade funnit att mycket krångel och dålig information ställer till problem när föräldrar vill döpa sina barn. Bl a får namnen inte sättas i den ordning man önskar eftersom datan kräver att tilltals- namnet står först. Förbundsstäm- man uttalade att man förutsätter att varje enskild förälder själv får bestämma sitt barns tilltalsnamn.

Vidare skall kontakt tas med kyrkoförvaltning och länsstyrelse i frågan.

Om man släcker varannan gat- lykta med undantag för högtrafi- kerade vägar, genomfarter och trafikfarliga platser skulle man i Linköping kunna spara en miljon kilowattimmar per år, hade Mar- githa Magnhagen räknat ut. För- bundsstämman ansåg i likhet med motionären att förslaget är genomförbart.

Slutligen antogs motioner om åtgärder mot arbetslöshet, om vikten av att äldre i så stor ut- sträckning som möjligt får bo kvar på hemorten och om privat finansierade och avgiftsbelagda vägar och broar.

CHRISTER BERG

4/4

4/4

Moderat kvinnoaktion för ökad jämställdhet

Moderata länskvinnoförbundet i Östergötland gjorde vid årsmötet i Atvidaberg på lördagen ett uttalande angående betygssystemet, där man pekar på att det nuvarande betygssystemet är orättvist och hämmande i samarbetet mellan eleverna. Låt oss ersätta ett dåligt betygssystem med ett bra, heter det. Vi får inte lockas att gå vilse in i den betygslösa skolan, står det också i uttalandet.

Årsmötet hade samlat 80-talet ombud och andra medlemmar. Ordföranden Ulla Tynelius, som ledde förhandlingarna, konstaterade att moderaternas frammarsch i höstens val inte betyder att man får slå sig till ro utan utnyttja framgången och stärka det

moderata inflytandet och arbeta för att öka den kvinnliga representationen på alla nivåer. Våra möjligheter till pådrivande verksamhet såväl politiskt som organisatoriskt måste tillvaratas, hävdade hon.

□ Ny ordförande

Medlemsantalet har ökat med 270 till 3 268. Vid val av styrelsen skedde en del förändringar. Ulla Tynelius, Malmslätt, som avsågt sig som ordförande, efterträddes av Lena Lundblad, Norrköping.

Ann-Charlotte Stegö, Linköping, och Brita Petersson, Hanås, hade också avböjt återval. Till nya ledamöter i styrelsen valdes Ingrid Björklund, Motala, Margitha Magnhagen, Linköping, och Silvia Wigh, Kisa. Ewa Douglas, Vreta kloster, och Märta Danielsson, Vikbolandet, utsågs till första, resp andra vice ordförande. I övrigt kvarstår Doris

Strindberg, Linköping, Eva Düke, Ringarum, och Inga-Lisa Axelson, Skänninge.

□ Aktion MKF 79

Efter förhandlingarna höll Lena Lundblad ett anförande om Aktion MKF 79. Statistiken på kvinnorepresentationen inom de olika partierna blev för moderaterna en mindre glad överraskning då jämförelsen visade att inom samtliga partier, trots mandatförlust, hade antalet kvinnor ökat. Medan det inom vårt eget parti var tvärtom, sade hon.

Det var då diskussionen började och idén med en aktion inom kvinnoförbundet tog form och förverkligades. Nu gäller det att inom varje länskvinnoförbund plocka fram en kvinna att satsa på i nästa val.

Debatten mår inte illa av att den förs ner på ett mera jordnära plan. Varje människa har rätt att säga sin mening och bli respekterad.aktionen går alltså ut på att öka antalet kvinnliga förtroendemän på alla plan. Att åstadkomma solidaritet oss kvinnor emellan för att nå målet. Att utbilda oss för att aktivt kunna ta del av den samhällsplanering som verkligen behöver många fler kvinnliga synpunkter än den får i dag.

□ Större tillförsikt

Kvinnor är duktiga men det är svårt att inse att de inte behöver vara bättre än sina manliga kolleger för att komma fram, hette det vidare. Vi ska inte väljas för att vi är kvinnor utan för att vi är bra och det blir vi bara genom att våga, att vilja och att hålla samman. Jag hoppas att vi solidariskt sluter upp bakom denna aktion, sade Lena Lundblad slutligen. Då kan vi förhoppningsvis i nästa val gå fram med större tillförsikt med vår slogan Fler kvinnor i M-politiken.

BRITA PETERSSON



Lena Lundblad, till vänster, nyvald ordförande hos moderata länskvinnoförbundet, och avgående ordföranden Ulla Tynelius

Östgotakommunerna:

Momshöjning kännbar men löneökningar slår hårdare

ÅTVIDABERG

Saltat vatten i Grebo

Sedan ett par dagar har det kommit salt vatten ur kranarna i de hushåll i Grebo som får sitt vatten från det kommunala vattenverket. Orsaken är ett fel i automatiken till det avhärningsfilter som varit i bruk sedan i julas. Felet innebar att det kommit ut vanligt koksalt i ledningsnätet. Så den som tyckt att kaffet eller teet smakat salt har inte varit utsatt för någon smakvillan eller något aprilskämt.

Koksalt i vattnet är helt ofarligt, försäkrar arbetsingenjör Olle Boman. Men det smakar förstås inget vidare. Nu har man emellertid kopplat ifrån filtret och håller på med installationen av en elektrisk koppling för att gardera sig mot risken för en upprepning. Redan på tisdagen räknar man med att filtret skall vara i drift igen.

Åtvidabergs köpmannaförening hade på fredagskvällen årsmöte på hotell Stallet. Förhandlingarna leddes av ordförande Ingemar Andersson. Denne liksom övriga i styrelsen som stod i tur att avgå omvaldes. Man beslutade att under sommaren stänga kl 12 på lördagarna. Vidare höjdes medlemsavgiften till 100 kr. I år fyller köpmannaföreningen 70 år och den händelsen kommer att celebreras i höst. Formerna för jubileet diskuterades.

Vägen till Gud var samlingsnamnet på en kort men intensiv mötesserie som Smyrnaförsamlingen under veckoslutet anordnade i Pingstkyrkan. På fredagen besöktes församlingen av den 26 personer stora Primkören från Sion i Norrköping. Kören bjöd de över 200 besökarna på ett gospelbetonat program. Bl a framfördes musicalen Han kommer snart. I lördagskvällens möte som samlar fullsatt kyrka deltog Rolf Karlsson från Alingsås. Han är en av de mera kända förkunnarna inom pingströrelsen. För söndagskvällens avslutande möte svarade ett 30-tal sångare från Filadelfia i Överum. Även det mötet hade samlat ett stort antal besökare.

I Gebo kyrka hade palmsöndagens högmässa formen av familjegudstjänst. Högtiden leddes av komminister Thord Thordson. Predikan ersattes med ett kyrkospel som framfördes av Ansgarsungdomar tillsammans med barnkören. Kollekten till Lutherhjälpen blev 2 620 kr.

I Grebo fritidsgård höll på söndagen Olof Söderbäck ett föredrag över rubriken Våtmarker i Åtvidaberg. Anförandet illustrerades med färgbilder som Olof Söderbäck själv tagit på våtmarker och dess djurvärld. För arrangemanget som samlat över 30 besökare stod Åtvids föreläsningssällskap och kulturnämnden.

Värna. Palmsöndagens högmässa i Värna kyrka leddes av komminister Bo Linnros och kantor Birgitta Andersson sjöng. Fastesparbössorna lämnades vid offergång och resulterade i sammanlagt 1 554 kr till Lutherhjälpen.

OK Eken anordnade på söndagen träningsorientering i terrängen söder om Åtvid. Sammanlagt deltog ett 40-tal orienterare på de tre banorna som lagts av Nils Thelander och Sten Eriksson. Framkomligheten i markerna var god även om lössnö i skogen och ett halvmeterdjupt snötäcke på nordsluttningarna frestade på konditionen. De bästa resultaten blev på bana A, 6,3 km: 1) Per-Inge Svensson 49.20; 2) Benny Andersson 51.25; 3) Bertil Johansson 52.10; 4) Sten Johansson 52.10; 5) Lennart Ahlström 53.40. Bana B, 4,6 km: 1) Erik Söderbäck 37.00; 2) Ingemar Wernersson 37.30; 3) Sven Olov Haraldsson 38.45; 4) Lars Johansson 39.20; 5) Lennart Haglund 42.05. Bana C, 2,1 km: 1) Micael Nilsson 17.30; 2) Helene Wernersson 22.45; 3) Kerstin Carlsson 23.50; 4) Margareta Andersson 24.20; 5) Kerstin Wernersson 25.00.

Juniorsoldatinvigning. På lördagen anordnades Folkets afton i Frälsningsarméns lokaler. Extra högtidligt var det då kvällen till ära två nya juniorsoldater invigdes av kapten Lisbeth Wesslund, som även ledde mötet. Vidare medverkade ungdomsfanjunkare Börje Bjernhagen och sjöng ur samlingen Visor från farfars tid. Kårens sångare sjöng och assisterande ungdomsfanjunkare Bo-Inge Nilsson talade. Sammankomsten avslutades med kaffesamkväm vid de dukade långbordet i ungdomslokalen.

ningsvis innebär momshöjningen en ökning med mellan 10 och 15 öre per skattekrona och totalt kan det röra sig om i varje fall en miljon kr.

Huruvida momshöjningen kan medföra att man måste höja utdebiteringen i Motala vill Lars Svensson däremot inte yttra sig om.

Skatten upp i Åtvidaberg

— För Åtvidabergs del betyder den oväntade momshöjningen att ett redan ganska kärt läge blir än mer ansträngt, säger kommunalrådet Carl-Eric Ahlström. Kommunen har ju en betydande upphandling av varor och tjänster och i runda tal innebär det här påslaget en merutgift på en halv miljon kr.

Anslaget för oförutsedda utgifter på 1,7 miljon var till största delen redan in-tecknat, innan beskedet om momshöjning kom. Bl a har man räknat med att täcka hyresförlustlån för stiftelsen Åtvidabergshem upp till 600 000. För ökade löner och lönebikostnader har man kalkylerat med en dryg halvmiljon. Där har man redan nått halvvägs.

Ytterligare drygt 200 000 har redan utnyttjats och resterande belopp kommer sannolikt att gå åt bara för att täcka snöröjningskostnaderna.

Att man nästa år skall kunna hålla skattesatsen kvar på 15:70 betraktar kommunalrådet Ahlström som helt uteslutet. Redan i den kommunalekonomiska långtidsplaneringen har man räknat med en höjning på 30 öre för 1978. Frågan är nu bara om ens det håller.

Hittills har Åtvidabergs kommun aldrig haft något underskott. I år kan den fina sviten spräckas för första gången.

7/4

SIA-reformen diskuterad vid träff i Åtvidaberg

På onsdagen inbjöd Åtvidabergs kommuns utredningsgrupp om skolans inre arbete (SIA) till en Informationskväll i Alléskolans aula. Skolstyrelsens ordförande Roland Johansson öppnade mötet som samlat gott och väl över 100 intresserade. Skolchef Lennart Fall gav en fyllig redogörelse över SIA-förslaget varefter diskussionen mellan en panel och auditoriet tog fart.

I panelen ingick förutom Roland Johansson och Lennart Fall även Sven Trolldal för Hem och skola, Lennart Linnerstedt för fritidsnämnden, Iréne Eriksson för lärarna och K G Petersson för Åtvidabergs IF.

Bl a diskuterades föreningarnas roll i SIA-skolan. Från föreningshåll uttalades tveksamhet. Redan nu har man brist på pengar och ledare. Johnny Lönn frågade hur många föreningar som har heltidsanställd personal som kan ställa upp. (Ingen.) K G Petersson hävdade att föreningarna måste ha ersättning. Ska vi bli arbetsgivare? frågade han.

Johan Adelswärd undrade om den samlade skoldagen kunde medföra besparingar exempelvis när det gällde skolskjutsar. Tvärtom, svarade Lennart Fall. Bara för Björsätters del räknar man med en merkostnad på ca 50 000 kr.

Från lärarhåll påpekades det märkliga i att man om ett par år kommer att ha råd med alla möjliga extra tjänster. I dag har man ju inte ens råd med en skolvård, ett önskemål som föräldrar, elever och lärare haft länge.

Roland Johansson svarade att man inte i dag vet om vi kommer att få råd men att vi måste ha skolvårdar om SIA-skolan skall fungera. Han hänvisade också till möjligheten att kunna utnyttja värnpliktiga i vapenfri tjänst.

Johan Adelswärd förde in diskussionen på en outnyttjad resurs. Föräldrarna. En resurs som han menade måste gå att entusiasmera. Sven Trolldal påpekade att det i dag råder stor osäkerhet bland föräldrarna om viljan och möjligheten att hjälpa till. En undersökning visar att en tredjedel är positivt inställda till den samlade skoldagen, en tredjedel negativa och resten vet inte.

Lennart Fall påpekade slutligen att man redan nu strävar mot flera av de mål som uttalas i SIA-propositionen. Det faktum att vi vill ha en reform innebär inte att skolan är dålig i dag.

Utredningsgruppen som arbetar med skolans inre arbete har som målsättning att reformen i lämplig omfattning skall införas från läsåret 1978/79. Man har inventerat resurser i fråga om lokaler och personal i förhållande till de behov som väntas uppstå.

Den fritidsverksamhet som i dag bedrivs sysselsätter många elever i grundskolan i Åtvidaberg. Men ungefär en tredjedel av tätortens elever och hälften av dem som bor på landsbygden saknar något att göra på fritiden. Bland önskemålen dominerar idrott med studiet av växter och djur

och motor därnäst. Redan nu tillhör närmare 70 procent av alla elever någon förening.

CHRISTER BERG

Den fläckvisa blixthalkan gav också upphov till två trafikolyckor i Åtvidabergstrakten. Den första inträffade tidigt på morgonen på riksväg 35 vid Björkhamra i Grebotrakten. En bil kom i sladdning och blev efter en våldig färd via ett dike stående på alla fyra hjulen fem meter från vägen. Fordonet totalförstördes.

Nästa olycka inträffade vid Fällasjön på vägen mot Falerum. Föraren av en personbil hade framför sig en traktor med släp. Släpvagnen kom i sladdning och bilisten som varken kunde få stopp på sitt fordon eller lyckades svänga

av vägen körde rakt in i släpvagnen. Bilen förvandlades till skrot medan bilisten klarade sig helskinnad.

ÅTVIDABERG

Tomtpriser i Björsäter. Byggnadskontoret har gjort upp en exploateringskalkyl för de tre lediga tomterna i Björsäter. Enligt kalkylen blir tomtpriset 31 000 kr. Till det priset kommer en anslutningsavgift för va-ledningar på ca 13 000 kr per tomt. Tomtpriset ligger 500 kr över priset för en tomt i Grebo.

Fjärde industrihuset dyrare. Åtvidabergs industribyggen fick i oktober förra året kommunfullmäktiges uppdrag att uppföra ett industri- och hantverkshus till en beräknad kostnad av 1 950 000 kr. Tidigare har bolaget uppfört tre liknande byggnader. Den första som blev färdig för tre år sedan kostade 1,2 milj att bygga. I dag beräknas den totala byggkostnaden till 2,6 milj. Nu begär Industribyggen att kommunen skall teckna borgen för ett byggnadskreditivlån om 2,6 milj. Vidare vill man att kommunen skall begära regeringens tillstånd att få teckna borgen på lån om samma belopp och slutligen att kommunen förbinder sig att anvisa medel för täckande av eventuellt driftunderskott på fastigheten.

Vill medverka. Trafiksäkerhetskommittén har i en skrivelse till kommunstyrelsen uttalat önskemål om att i ett tidigare skede än som nu är fallet få medverka i samhällsplaneringen. Dessutom vill man vara remissinstans åt kommunala institutioner i frågor om trafiksäkerheten.

Musikstund i kyrkan. I lördagens musikstund i Åtvids gamla kyrka medverkade sångsolisten Agneta Ekström, Ingemar Ericsson, orgel och cembalo; och Eva-Lotta Lekander, cello. Inledningsvis spelade Ingemar Ericsson Voluntary av Travers. Därefter sjöng Agneta Ekström till Ingemar Ericssons och Eva-Lotta Lekanders ackompanjemang tre sånger av Bach, Schütz och Dvorak. Sedan komminister Bo Linn-

ros hållit en betraktelse över söndagens bibeltext avslutades musikstunden med att Ingemar Ericsson spelade Porporas Fuga i Ess-dur. Drygt 40 personer besökte högtiden.

Milsimmet. I elva veckor har nu de över 200 milsimmarna kajkat runt i simhallens bassäng. Än återstår en dryg månad innan våromgången är slut och stora slutvinstern lottas ut. Den senaste veckans vinnare blev Susen Johansson, Inga-Stina Nilsson, Gill Edström, Ulla Örnell, Christina Lindgren, David Rendert, Siv Preinitz och Per-Inge Eriksson.

KM i banläggning. Segrarna i OK Ekens klubbmästerskap i banläggning har nu utsetts. Bland seniorerna segrade Lars-Göran Kindholm med Birger Samuelsen och Per-Inge Svensson närmast efter sig. Alla tre går vidare till DM i banläggning. I KM för damer vann Birgitta Jonsson, och i ungdomsklassen blev de tre främsta Helena Bengtsson, Johan Haraldsson och Karin Jonsson.

Inget övergångsställe i Forsaström. Ärendet är visserligen ännu inte avgjort men efter att ha läst vägförvaltningens sk beredningspromemoria i frågan vågar man nog påstå att chanserna att det blir ett övergångsställe vid Bråstorp i Forsaström är mycket små. I samma skrivelse avstyrks också önskemålet om uppsättandet av varningsmärket "Barn" på platsen. När det gäller övergångsstället pekar vägförvaltningen på "de relativt små trafikmängderna". Likaså att det är av stor vikt att antalet övergångsställen begränsas och anordnas enbart på platser där verkligt behov föreligger. Allt i syfte att hos bilisterna upprätthålla respekten för gällande regler. Varningsmärket "Barn" sätts bara upp vid den väg till vilken skola eller liknande har direkt utfart. Så är inte fallet i Forsaström.

ÅTVIDABERG

9/4

Över 250 barn anmälda till Muleskolorna

Knappt har Friluftsförbundet skidskolor avslutats förrän det är dags för nästa aktivitet — de omåttligt populära skogsmuleskolorna. Redan första anmälningdagen fylldes grupperna fränsett en och annan plats i ytterområdena. Det innebär att man redan tagit emot minst 250 barn i åldrarna 4—13 år. Många är de föräldrar som förgäves ringt och vars barn inte fått plats. Åtminstone inte i våromgången.

Ändå har vi faktiskt tagit emot fler barn än vi borde, berättar Christina Henriksson i Friluftsförbundets lokalavdelning i Åtvidaberg. Men någonstans måste man sätta stopp om inte kvaliteten på "undervisningen" skall bli lidande. Tyvärr har vi inte tillgång till fler ledare och samtidigt är det roligt att konstatera vilket intresse det i alla fall finns för att låta sina barn lära sig litet om djur och natur.

I Åtvidaberg blir det nu en grupp Mini-mullar, dvs för barn i fyraårsåldern. Vidare tre Mullegrupper, en för strövare och en för frilulsare.

I Grebo startas tre muleskolor, i Björsäter en mulle- och en strövarskola och i Falerum en mulleskola. Verksamheten inleds i mitten av april och håller på i ungefär två månader.

Kommunala musikskolan. Östergötlands mellersta lokalavdelning av Svenska facklärarförbundet har begärt förhandlingar med kulturnämnden tillsammans med skolstyrelsen enligt medbestämmandelagen om huvudmannaskapet för kommunala musikskolan i Åtvidaberg. Skolstyrelsen har för sin del utsett Karl-Erik Björk och Ann-Sophie Söderberg att delta i förhandlingarna.

Reservvikarier. Skolstyrelsen har beslutat inrätta två tjänster som reservvikarier på Alléskolan i Åtvidaberg. Oraken är att vikarieproblemet under de senaste åren ökat vid högstadiet genom bl a de nya bestämmelserna om vidgad rätt till tjänstledighet. Under hösten 1976 hade man 77,5 "effektiva" undervisningsdagar. Under 74 av dessa anlätades vikarie. Från halvårsskiftet i år får visst antal timmar avsättas av statliga medel till reservvikariatstjänst.

Vaccinering. Skolstyrelsen har bifallit ett önskemål om kostnadsfri vaccinering mot smittkoppor. Omkring 200 elever beräknas utnyttja förmånen.

Fasteinsamlingen. I Åtvids församling insamlades genom offergång på palmsöndagen 14 268 kr till Lutherhjälpen. I Yxnerum insamlades 1 830 kr och i Björsäter 1 636 kr.

Alléskolan för liten under en femårsperiod

Alléskolan står inför lokalproblem. Under en femårsperiod kommer elevantalet att öka i sådan omfattning att de nuvarande lärosalarna och bespisningslokaler inte räcker till. Redan till läsåret 1978/79 måste skolan ha ytterligare lokaler. Minimibebehovet är fyra klassrum och en viss utvidgning av kök och matsal. Ett problem i sammanhanget är att behovet är av tillfällig art. Efter en femårsperiod väntas elevtillströmningen åter avta och återgå till den omfattning den har i dag.

Vid skolstyrelsens senaste sammanträde diskuterades en rad alternativa förslag till om- eller tillbyggnad vid Alléskolan. Kostnadsjämförelser varierar förslagen mellan 1,2 och 6,7 milj kr beräknat i det kostnadsläge som gäller för mars 1977.

Det billigaste alternativet innebär uppförandet av en enkel paviljong med fyra klassrum och att köksdelen byggs till för 300 000 kr. Därefter följer hela skalan av alternativ fram till det dyraste. Ett förslag som är intressant såtillvida att det även skulle kunna lösa kommunens behov av större lokal för teater och musik-evenemang.

För 6,7 milj skulle man sålunda få en nybyggnad med fem klassrum och hälsovårdsklinik. Entréerna görs om liksom läraravdelningen. En handikappvänlig tandvårdsklinik inrättas. Bespisningsdel och kök får en behövlig ansiktslyftning. Aulan utvidgas med plats för 370 personer. Scenutrymmen och loger får erfordrig lokalyta. För att bara nämna huvuddragen i förslaget.

Skolstyrelsen har nu gett sin reparationskommitté i uppdrag att utreda vidare och därefter överlämna kostnadsalternativen till kommunstyrelsens planeringsutskott.

Kompanjonlärare i musik prövas nu i tätorten

Systemet med kompanjonlärare i musik på lågstadiet har under en tid prövats i skolorna i Åtvidabergs ytterområden. Systemet innebär att den ordinarie läraren får hjälp med musikundervisningen av en särskilt utbildad musiklärare. En undersökning bland de lärare som prövat kompanjonlärarsystemet visar att det hela i stora delar fungerar bra.

Nu har skolstyrelsen beslutat föreslå att systemet också införs på lågstadiet i skolorna i Åtvidaberg. En förutsättning är dock att kulturnämnden inte har några invändningar. Det är som bekant kulturnämnden som är huvudman för kommunala musikskolan varifrån kompanjonlärarna rekryteras.

Systemet införs i så fall från och med nästa läsår i årskurserna 1 och 2. Undantag görs dock för Sandtagsskolan där man nöjer sig med att pröva systemet för tvåorna.

Åtvidaberg

12/4

Ekumeniskt möte. Traditionellt anordnades på långfredagen ett ekumeniskt möte i pingstkyrkan med deltagande från samtliga församlingar i Åtvidaberg. Kyrkan var i det närmaste fullsatt när pastor Nils-Göran Andersson hälsade välkommen. Mötet inleddes med att allianssångarna sjöng under ledning av Christer Berg. Vidare medverkade Elisabeth Gustavsson och Marie Birgersson med duettsång och Ingrid Rydmark och Christer Berg sjöng solo. Predikan hölls av kyrkoadjunkt Stefan Bjarnegård. Talade gjorde också kapten Lisbeth Wesslund.

Olof Söderbäck i Åtvidaberg observerade under påskhelgen inte mindre än fem mellanspettar i Adelsnäsområdet utanför Åtvid. Bl a undersökte de sällsynta fåglarna ivrigt ett träd med sex lämpliga bohål. Förra året fanns i det här området bevisligen bara en mellanspett. Nu ser ornitologerna hoppfullt på en utökning av stammen. Mellanspetten hör liksom vitryggig hackspett till de hotade hackspettearterna. Fågeln finns numera bara på ett fåtal platser i landet. Det ekrika området mellan Åtvidaberg och söder om Linköping är en av dessa.

Sädesärlan är här. Sädesärlan är en punklig fågel. Normalt brukar hon uppenbara sig i Åtvidabergstrakten den 9 april. Möjligen kan det slå en dag i endera riktningen. Men i år då? Med snö och rusk och kyligt väder? Nej, det har uppenbarligen inte hindrat sädesärlan för Olof Söderbäck m fl har redan sett fågeln i Åtvid. För första gången den 9 april. Förstås.

Trafikolycka. Påskdagens snöoväder ställde till en hel del bekymmer för bilisterna. I Åtvidaberg tycks man dock ha bemästrat problemen bra. Till polisens kännedom kom bara en sammanstötning i korsningen Söderleden — Östantorpsvägen — Bruksgatan. Två bilar var inblandade i olyckan, som dessbättre slutade lyckligt för de åkande. Fordonen fick dock en hel del plåtskador.

Misstänkt rattfylleri. På långfredagen grep polisen i Åtvidaberg en bilist som misstänkt för rattfylleri. Innan bilföraren stoppades hade han bl a plöjt igenom ett par planteringar i Edbergaområdet.

12/4

Försöksverksamhet i Åtvid om kyrkans samhällsansvar

Åtvids församling har blivit försöksförsamling igen. Förra gången gällde det den nya gudstjänstordningen. Nu handlar det om kyrkans samhällsansvar. Kyrkan skall inte längre bara föra ut sitt budskap på traditionellt sätt i kyrkor, på församlingsaftnar osv. Nu skall man dessutom undersöka vad som kan göras för att fylla sitt ansvar i arbetslivet.

Något tillspetsat kan man säga att kyrkan inte längre nöjer sig med att vänta på att människorna ska komma till kyrkolokalerna. Nu skall kyrkan gå ut och möta människorna. Framst då på arbetsplatserna.

Arbetslivets problem har inom svenska kyrkan bearbetats på riks- och stiftsplan. Men på församlingsnivå har hittills mycket litet hänt. Svenska kyrkans centralråd har därför tagit initiativ till projekt Församlingens samhällsansvar. Målsättningen är att utarbeta modeller för hur man i församlingen kan bearbeta arbetslivets problem och även andra samhällsproblem.

Två år

Projektet pågår under två år i minst två försöksförsamlingar i

varje stift. I Linköpings stift har förutom Åtvids församling även utsetts Matteus i Norrköping och Säby i Tranås.

I Åtvid har verksamheten inlett alldeles nyligen. Hittills har man bara hunnit diskutera frågan i kyrkorådet. Ännu vet man inte riktigt vilka praktiska former försöksverksamheten kommer att ta. Först skall ledamöterna i kyrkorådet så noga som möjligt sätta sig in i de olika problemställningarna. Man skall också ha en träff med representanter för de fackliga organisationerna för att gå igenom deras syn på de uppgifter kyrkan kan ha i arbetslivet.

Kan inte blunda

Kyrkoherde Arne Nilsson, Åtvidaberg, menar att det är ett viktigt och intressant arbete som förestår. Kyrkan kan inte blunda för de problem som finns i arbetslivet, säger han. I Åtvidaberg stod kyrkans företrädare passiva under hela Facitkrisen. Kanske borde kyrkorådet t ex ha gjort ett uttalande för den enskilda människan. Eller på annat sätt uttått sitt ansvar.

Facitkrisen, säger Arne Nilsson, är ett exempel på hur viktigt det är att kyrkan finner sin plats i arbetslivet. Det gäller nu bara att hitta formerna. Kanske kan vi i Åtvid bidra med idéer så att man i andra församlingar om liknande

arbetslivsproblem skulle uppstå har en bättre utgångspunkt.

Arne Nilsson är också angelägen om att påpeka att det aktiva arbete som förestår inte bara är en sak för prästerna. Även förtroendevalda i kyrkofullmäktige och kyrkoråd måste medverka. Liksom varje kristen församlingsmedlem.

CHRISTER BERG

Lösa hundar jagade älg i Åtvidaberg

Nu har det hänt igen, att en hundägare slarvat med tillsynen över sina hundar med påföljd att hundarna stört viltet. Den här gången hände det i trakten kring Åtvidaberg. Polisen fick på tisdagen uppgift om att två större sällskapshundar sprang i hasorna på en älg.

Så småningom fick man kontakt med hundägaren som bodde åtskilliga kilometer från den plats där historien utspelade sig. Då hade också hundarna kommit hem.

Av spåren att döma var det en vuxen älg som väckt hundarnas nyfikenhet. Vart älgen tagit vägen eller hur det gått för den vet man inte. Sannolikt har den klarat sig. Hade det gällt ett rådjur hade det hela kunnat sluta illa med tanke på att rådjuren nu är mycket försvagade och att det finns ett besvärligt snötäcke i skogen. Hundägaren har nu efterräkningar att vänta dels för brott mot jaktstadgan, dels för brott mot lagen om tillsyn över hundar. Enligt jaktstadgan råder hundförbud i mark där villebråd finns under tiden 1 mars—20 augusti. Enligt lagen om tillsyn över hundar skall hund hållas under sådan tillsyn som fordras för att förebygga att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.

Det är varje hundägares skyldighet att känna till de lagar och förordningar som gäller för hållande av hund.

ÅTVIDABERG

Påskens högtider i Åtvids församling inleddes på skärtorsdagen med nattvardsgudstjänst i Åtvids gamla kyrka. Högtiden leddes av kyrkoadjunkt Stefan Bjarnegård och vidare medverkade ungdomskören. Som avslutning och till Ingemar Ericssons orgel improvisation kläddes altaret av så när som på ett krucifix och ett tänt ljus. Detta släcktes av de barn som deltog i långfredagens familjegudstjänst. Den samlingen leddes av Anna-Lisa Wärme och Monica Wikström. Vid förmiddagens högmässa predikade förvaltningsassistent Gustav Fogelberg, Vårdsberg. Påskdagen inleddes med morgonmässa med Ingemar Ericsson på orgel. Den efterföljande högmässan började med att barn- och ungdomskören i sina dräkter tågade i procession fram till altaret som smyckades med ljus och blommor. Högmässan leddes av Stefan Bjarnegård. Under tiden byggde Arne Nilsson och barn ett påskbord i sakristian. Påskens gudstjänster avslutades med högmässa på annandagen med komminister Bo Linnros som predikant och liturg.

Hantverksjubileum. Hantverkarkvinnorna i Åtvidaberg har haft månadsmöte. Den här gången gavs sammankomsten en festligare prägel än normalt eftersom föreningen samtidigt passade på att fira 35-årsjubileum. Av de medlemmar som var med vid staten finns fortfarande åtta kvar i föreningen. En av dessa är Ingrid Widholm som dessutom deltagit i styrelsen sedan 30 år tillbaka. Hon hade nu avböjt omval och avtackades med blommor och SHIO:s belöningsmedalj. Veteränmärken tilldelades Ingrid Elwing, Greta Lindgren, Britta Sandahl, Astrid Svanström, Lena Ternstedt, Sigrid Tullman och Inga Wallman. Genom Ingvar Lindstén uppvaktade Åtvidabergs hantverksförening med en minnesgåva. Det välbesökta mötet avslutades med äggsexå.

Påskan i Grebo. I Grebo anordnades under helgen flera gudstjänster, som samtliga leddes av komminister Thord Thordson. På skärtorsdagen hölls en nattvardsgudstjänst. Kyrkokören medverkade på långfredagen och sjöng bl a ur Kristi lidandes historia. De nyinköpta Psalmer och visor togs i bruk för första gången i påskdagens gudstjänst då även kyrkokören medverkade. Annandagens gudstjänst hölls på ålderdomshemmet i Grebo. Kyrkliga syföreningen bjöd såväl pensionärer som övriga besökare på kyrkkafe. Det sammanlagda resultatet av fasteinsamlingen är nu också klart. Insamlingen gav 2 935 kr vilket är 100 kr mer än förra året.

Emaus i Grebo. Under påskhelgen hade Emausförsamlingen i Grebo sina sedvanliga påskmöten. Pastor Håkan Karlsson har varit mötesledare och församlingen gästades av talarna pastor Ingemar Strand, Vaggeryd, och missionärerna Mary och Iwan Karlsson, Sydafrika. Församlingens sångare sjöng och duettsång framfördes av Anette Kjellberg och Wiveca Franzén. Möteskollekten uppgick till sammanlagt 3 106 kr.

13/4

ÅTVIDABERG

Eva-Lisa Lennartsson kommer till Villan

På söndag är det dags för ett nytt evenemang i Villan. Då bjuder Åtvids föreläsningssällskap tillsammans med Vuxenskolan och kulturnämnden på ett lyrik- och körsångsprogram med Eva-Lisa Lennartsson och Åtvidabergs allmänna sångkör.

Eva-Lisa Lennartsson kommer från Stockholm och är en av landets främsta recitatriser. Många har säkert hört henne läsa dikter i radio. I Villan kommer hon att läsa dikter av bl a Ferlin, Sjöberg och Vennberg. Dessutom skall hon läsa delar ur Östgötaspegel.

Eva-Lisa Lennartssons framträdande omramas av Åtvidabergs allmänna sångkör som sjunger Taube, folksvisor m m. Där varvas Min älskling och Sjösalavals med Flickan på vägen och Hej dunkom. För att nu bara nämna några titlar.

Invånarantalet ökar i Åtvids pastorat

Under 1976 minskade befolkningen i Åtvids, Björsäter, Grebo, Värna och Yxnerums församlingar med 77 personer. För Åtvids vidkommande uppgick minskningen till 98 personer. Men av årets tre första månader att döma tycks nu trenden ha vänt. Under första kvartalet minskade Åtvids församling med bara 8 personer till 9 247. Övriga fyra församlingar redovisar överskott. Vid månadsskiftet mars/april fanns det 989 invånare i Grebo. På de två veckor som sedan gått har ytterligare 13 personer tillkommit varför Grebo församling nu för första gången har över 1 000 invånare.

Befolkningssiffrorna för de fem församlingarna var efter första kvartalet således följande:

Åtvid 9 247 (-8) inflyttade 70, födda 20, utflyttade 79, avlidna 19.
Grebo 989 (+18) inflyttade 16, födda 10, utflyttade 7, avlidna 1.
Björsäter 720 (+3) inflyttade 10, födda 4, utflyttade 9, avlidna 2.
Yxnerum 218 (+1) inflyttade 1, födda 2, utflyttade 1, avlidna 1.
Värna 200 (+2) inflyttade 3, utflyttade 1.

Vandrarhemmet i Gärdserum. Fritidsnämnden har föreslagit att 56 000 kr anslås för ombyggnads- och underhållsarbeten av vandrarhemmet i Gärdserum. Därigenom skulle bl a antalet bäddar kunna ökas från 15 till 25 och lokalerna även kunna utnyttjas till andra ändamål vår och höst. Förra året uppgick antalet gästnätter i vandrarhemmet till 230. Kommunstyrelsen har diskuterat ärendet och beslutat meddela att frågan skall behandlas i samband med 1978 års budgetarbete. Till dess vill man av fritidsnämnden ha en utförligare rapport om beläggningen och till vilka andra ändamål som vandrarhemmet kan utnyttjas.

OK Eken satsar på ungdomarna

Frågan om OK Eken skall vara en klubb för bara motionsorienterade eller omfatta också elitorienterade har under den gångna vintern diskuterats inom klubben. Tills vidare har dock diskussionerna resulterat i att man inför och under den här säsongen kommer att satsa en del på klubbens mera lovande ungdomar.

På distriktsnivå har Östergötlands orienteringsförbund beslutat satsa särskilt på ett 40-tal ungdomar i åldern 15-18 år. OK Eken har fått med två pojkar och två flickor i den elitgruppen. Parallellt gör OK Eken också en egen satsning på 10-15 ungdomar i Åtvid. Något som man väntar sig en del av under den kommande säsongen.

På distriktets rankinglistor har följande Eken-orienterare placerat sig: D 21 Catharina Forsén 8:a, D 19-20 Marie Johansson 3:a och Kristina Johansson 4:a, H 17-18 Lars Bohlin 9:a och Ulf Ståhl 12:a.

I samarbete med Åtvidabergskorpen inleds efter påsk motionsdriven Orientering åt alla. Den verksamheten går på de fasta kontrollerna på Humpabladet.

Avstår från förköpsrätten. Kommunstyrelsen har beslutat avstå från kommunens förköpsrätt till fastigheterna Äpplet 21 och 22 på Radhusgatan. Köpeskillingen är 48 000 kr och tomtytan 307 kvm för varje tomt. Vidare avstår man från att köpa Hultsätter Mellängård 3:3 i Värna. Fastighetsarealen är här 2 145 kvm och köpeskillingen 95 000 kr.

Tillsatta tjänster. Kommunstyrelsen har beslutat anställa Gunnel Wallberg som kontorist på byggnadskontoret och Britt-Louise Malm som kontorist på kommunkansliet.

Övergångsställe i Forsaström. Vägförvaltningen har i en sk beredningspromemoria sagt nej till en ansökan från Åtvidabergs kommun om att vägmarkeringar sätts upp på länsväg 731 vid Bråstorp i Forsaström till skydd för de barn som måste passera vägen från och till skolan. Kommunstyrelsen har nu fått uttala sig över det negativa beskedet. Från Åtvidabergs sida vidhåller man sitt önskemål. Vad verkan det nu kan ha hos vägförvaltningen.

Vägbidrag. Kommunstyrelsen har beslutat betala ut 25 400 kr i bidrag för underhåll av enskilda vägar i kommunen. 10 600 kr avser statsbidragsberättigade vägar och 14 800 kr statsbidragsberättigade vägar.

Trafiksäkerheten. Kommunstyrelsen har beslutat tillmötesgå en begäran från trafiksäkerhetskommittén, som i ett tidigare skede vill få delta i samhällsplaneringen. Bl a vill kommittén få fungera som remissinstans åt kommunala institutioner i frågor som rör trafiksäkerhet.

Centralskolans matsal blir dyrare än beräknat. Tidigare kalkyler slutade på knappt 1,2 milj kr. Nu har produktionskostnaden räknats fram till 1 740 000. Nu föreslår kommunstyrelsen att kommunen begär regeringens tillstånd att få ta ett långfristigt lån om 1 milj kr för att finansiera projektet. I annat fall måste man söka få ett femårigt amorteringslån. Tidigare har kommunfullmäktige anvisat 175 000 kr ur allmänna investeringsfonden. Resterande 565 000 kr föreslås nu anvisas från samma fond. Slutligen föreslår kommunstyrelsen att ytterligare 90 000 kr anslås för inventarier till matsalen.

Kommunal borgen. Kommunstyrelsen har beslutat tillstyrka en ansökan från Åtvidabergs industribyggen att kommunen tecknar borgen för ett långfristigt lån om 2,6 milj kr för byggandet av ett industri- och hantverkshus på industriområdet. Regeringens tillstånd krävs. Vidare tillstyrks att kommunen förbinder sig att anvisa medel för täckande av eventuellt driftunderskott för byggnaden. Kommunstyrelsen har också tillstyrkt att kommunen begär regeringens tillstånd att teckna borgen för ett lån om 1,1 milj kr för en annan industribyggnad. Tidigare tillstånd har gällt borgen för ett lån om 600 000 kr men nu kräver långivaren det högre beloppet. Slutligen tillstyrks en framställning från stiftelsen Åtvidabergshem om kommunal borgen för ett lån på 1 217 000 kr.

Billig industritomt. Kommunstyrelsen föreslår att Åtvidabergs industribyggen får köpa fastigheten Släpvagnen 5 på industriområdet för 102 000 kr. Tomtarealen är nära 11 400 kvm. Eftersom en huvudvattenledning går tvärs över tomten blir en del av tomten mer eller mindre oanvändbar. Därför anses det rimligt att Industribyggen bara betalar för de 6 800 kvm som kan utnyttjas.

OK Ekens träningsorientering på tisdagskvällen var förlagd i terrängen kring elljusspåret och i området mellan sjöarna Arken och Lilla Bjän. Banläggare var Arne Wallberg. De bästa resultaten blev: Bana A, 6,9 km 1) Pär Eriksson 40.50; 2) Per-Inge Svensson 44.40; 3) Benny Andersson 46.08; 4) Bertil Johansson 48.49; 5) Bo Andersson 49.20. Bana B, 4,4 km 1) Sven-Olov Haraldsson 38.33; 2) Nils Thelander 40.52; 3) Bertil Andersson 41.45; 4) Håkan Mahrs 41.50; 5) Ove Boqvist 42.07. Bana C, 2,4 km 1) Stefan Wallberg 24.05; 2) Agneta och Per Andersson 25.50; 4) Sören Andersson 29.50; 5) Magnus och Bernt Eriks-son 33.50.

Tomtpriser i Björsäter. Kommunstyrelsen tillstyrker att tomtpriset för tre lediga tomter i Björsäter fastställs till 31 000 kr. Dessutom tillkommer anslutningsavgift med 13 000 kr per tomt.

Gärdserums CKF-avdelning har haft månadsmöte i Mosshults skola, dit även centeravdelningen inbjudits. För värdskapet svarade Sylvia Karlsson och Ingrid Karlsson. Efter förhandlingarna följde en frågetävling i ämnet Spara energi. Stig Hulthenius visade en SLU-film.

Traktorköp med procent. Kommunstyrelsen har tillstyrkt att byggnadskontoret får köpa en traktor för 114 000 kr. Enligt regeringsbeslut kan man få statsbidrag med 20 procent om kommun eller kommunalt bolag tidigare lägger en industribeställning för att öka sysselsättningen vid företag där det är motiverat av arbetsmarknadsskäl. Så skulle här vara fallet, menar kommunstyrelsen.

Milsimmet. Milsimmet i Åtvidabergs simhall har nu samlat närmare 240 långbadare. Alla med målet att simma minst en mil för att på så sätt få vara med om lottningen av en liten semesterresa. Den tolfte veckans premier gick till Marianne Johansson, Göran Bergström, Nora Göransson, Kerstin Wessman, Gunborg Jansson, Britt Johansson, Ulla Ottosson och Christina Gullqvist.

Centerkvinnorna i Grebo-Värna hade på tisdagen månadsmöte hos fru Thyra Andersson, Norrby. Ett 30-tal medlemmar hade mött upp. På programmet stod bl a diskussion kring en skrivelse om CKF:s arbete bland kvinnor i Etiopien. Efter kaffesamkväm avslutades kvällen med en tipstävling.

14/4

14/4

200 söker arbete i Åtvidaberg Inte ett enda industrijobb ledigt

I Åtvidaberg fanns det vid månadsskiftet mars/april inte ett enda industriarbete ledigt för de nära 200 arbetssökande. Under de senaste månaderna har arbetsförmedlingen i Åtvidaberg bara kunnat erbjuda de sökande mellan 10 och 20 olika jobb. Nu har man ett 40-tal lediga platser anmälda. Men bland dessa är bara något enstaka ett heltidsarbete med fast anställning. De nu lediga jobben består till största delen av längre eller kortare vikariat, vanligen inom vårdsektorn.

Någon större ljusning väntar man sig inte heller på arbetsmarknaden i Åtvidaberg inom den närmaste framtiden, säger arbetsförmedlingens föreståndare Sirl Ohlin. Störst problem har vi att placera kvinnor och ungdomar även om det förhållandet den här gången inte är lika markerat som tidigare.

Under hela mars hade man sammanlagt ca 250 arbetssökande. Vid månadens utgång återstod 198 personer. Mer än en fjärdedel av dessa är flickor yngre än 25 år.

112 personer stod vid månadsskiftet helt utan sysselsättning, 34 hade tillfälligt arbete medan 25 hade fast anställning men ville byta. Dessutom var 27 personer, huvudsakligen ungdomar, placerade i beredskapsarbete.

Av de ca 200 arbetssökande var 86 ungdomar under 25 år. Antalet kvinnor uppgick till 115.

Nu efter påsk har ytterligare beredskapsarbeten påbörjats. Det är en grupp om tio ungdomar som fått börja med röjning i parker och fritidsområden. Vidare har man 17 ungdomar placerade

på olika offentliga institutioner, 6 äldre på skogsarbete och 16 i enskilt beredskapsarbete. Av den senare gruppen beräknas 6 så småningom få fast anställning. De andra 10 håller på med plantsättning hos baroniet Adelsvärd.

Det är dock många som går utan ett "riktigt" arbete eller som vill ha något nytt. Ett och annat företag slår sina lovar kring Åtvid i försöken att fylla sitt arbetskraftsbehov. Bl a kommer inom kort en grupp rekryterare från Saab-Scania till Åtvid för att värva verkstadsarbetare.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Socialkontorets organisation. Kommunstyrelsen har tillstyrkt ett förslag om omorganisation av socialkontoret. Förslaget innebär att en helt ny administrativ/kameral tjänst på heltid inrättas liksom ytterligare en hemvårdsassistenttjänst. Dessutom utökas tjänsten som barn tillsynsinspektör från halvtid till heltid. I gengäld indrages tjänsten som förste hemvårdare och en halvtids kontoristtjänst. De nya tjänsterna avses tillsättas från den 1 augusti i år. Merkostnaden för löner för resten av året beräknas till 61 000 kr.

Oenighet om spritservering. Ledamöterna i kommunstyrelsen var på vissa punkter inte överens när man behandlade ett förslag till yttrande beträffande servering av rusdrycker i Åtvid under perioden 1977-81. Carl-Eric Ahlström, Bror Nilsson och Carl G Nilsson reserverade sig mot restriktionerna beträffande Krubban på Stallet. Man hänvisade bl a till avtalet mellan kommunen och SARA. Där har kommunen förbundit sig att medverka till att hyresgästen beviljas fullständiga rättigheter för sprit, vin och starköl i rörelsens samtliga avdelningar inklusive självserveringen. Gunnar Rudborg, Lars Johansson, Sigvard Önnegren och Carl G Nilsson reserverade sig mot förslaget att avstyrka tillstånd för Åtvidabergs hotell att servera sprit, vin och starköl till slutna sällskap i barserveringen. I övrigt godkändes förslaget som i stort sett innebär oförändrade rättigheter för respektive näringsställe.

Nya riktlinjer för socialhjälp. Kommunstyrelsen har tillstyrkt de nya regler för socialhjälp som föreslagits av sociala centralnämnden. Merkostnaden har beräknats till mellan 25 000 och 30 000 kr.

Åtvidabergs socialdemokratiska kvinnoklubb har haft möte. Kvällens gäst var kvinnodistriktets ordförande Gudrun Österholm som talade om förbunds- och klubbarbetets betydelse. Vidare informerade hon om internationella kontakter. Rapporter lämnades från möten med distriktet, socialdemokratiska föreningen och arbetarekommunen. Vidare diskuterades förbundsutvalanden beträffande barnomsorg och bostadsmarknad. Under mötet invaldes två nya medlemmar.

Ahndy-Pandy i Grebo är en segerrik hund



Inga-Lill Krantz med sina båda mellanpinschrar Ahndy-Pandy och Honey. Två representanter för en än så länge relativt sällsynt ras i Sverige. Champion Ahndy-Pandy har kammat hem i stort sett allt som går att vinna i en utställningsring

Får vi presentera Bitsikkas Ahndy-Pandy. Han är en åtta år gammal mellanpinscher som genom årens lopp vunnit i stort sett allt som går att vinna i utställningsringen. Inte en enda gång har han gått tomhänt (om man nu kan säga så om en hund) från en utställning. Då har ändå Ahndy varit med vid över 30 tillfällen. Bland utmärkelserna kan nämnas internationellt och nordiskt utställningschampionat. Vidare har han en tysk klubbsegertitel. Nu senast i Gävle för en dryg vecka sedan blev resultatet bäst i ras, bäst i grupp, förstapris och he-

derspris i avelsklass och andrapris i Best in show. Dessutom är Ahndy pappa till ett 40-tal valpar. Alla har placerat sig.

Ahndy själv tar alla dessa framgångar med upphöjt lugn. Han bekymrar sig just nu mer om Honey, en tvåårig mellanpinscher, som för närvarande sprider de härligaste dofter en hanhund kan tänka sig. Resultatet skall bli, hoppas man, nya framgångsrika avkommor. För den svarta Honey har redan haft framgångar i pristalstorna.

15/4

Ägare till Ahndy-Pandy och Honey är Inga-Lill Krantz i Grebo. Från början hade hon väl inte tänkt att resa land och rike runt med sin hund. Men uppfödaren ville att hon skulle ställa upp med Ahndy när han var fem månader på en utställning. Därmed var intresset väckt.

När hon köpte Ahndy var rasen mellanpinscher mycket sällsynt i Sverige. De första exemplaren importerades till landet så sent som för ett tiotal år sedan. Än i dag är mellanpinschern relativt sällsynt. Man räknar med att det bara finns något 100-tal i hela landet. Något som förvånar Inga-Lill Krantz.

Med sin storlek (40-48 cm i mankhöjd) och sitt temperament är den en idealisk sällskapshund, försäkras hon. Mellanpinschern är känd för sitt uppmärksamma lynne och att den sällan skäller. Att den dessutom är mycket trogen, kelsjuk, läraktig och tålmodig mot barn gör ju inte saken sämre.

Både Ahndy och Honey är under hela samtalet levande bevis för det beröm som deras matte öser över dem. Än vill de kela med matte, husse och besökare. Än tar de en dust med en leksak. Än letar de reda på familjens barn för att leka en stund. Pigg, följsamma och snälla.

CHRISTER BERG

Sista räknaren från Facit Slutet på en 40-årig epok

I dagarna har den sista räknemaskinen lämnat sammansättningsbordet på Facits Örsättersfabrik utanför Åtvidaberg. Därmed har punkt satts för ett flera decennier långt och framgångsrikt kapitel i den svenska industrihistorien. För Åtvidabergs vidkommande innebär detta slutet på en hel epok.

Den gamla Facitsnurran som började tillverkas 1932 blev en succé. Varken mer eller mindre. Den lade grunden till en nära 40 år lång och oavbruten expansion för företaget och orten. Facit blev världens ledande företag i räknemaskinbranschen med bolag eller agenter i 130 länder.

Räknemaskinens historia i Åtvidaberg går tillbaka till 1922. Då placerade Sydsvenska banken ekonomidirektören för Svenska möbelfabriker i Bodafors som chef för det konkurs-

drabbade företaget Åtvidabergs industrier. Mannen som fick ansvaret för Åtvidaberg hette Elof Ericsson. Och han lyckades.

Tänkte sälja

Redan året därpå flyttade han tillverkningen av en räknemaskin som kallades Facit från Stockholm till Åtvidaberg. Försäljningen gick dock inte något vidare och Elof Ericsson var ett tag beredd att sälja maskin med namn och allt till ett tyskt företag. Men parterna kom inte överens om priset. Facit stannade kvar i Åtvid.

Mot slutet av 20-talet lyckades det mekaniska snillet Karl Rudin från Uppsala med konststycket att konstruera en helt ny typ av räknemaskin. I stället för inställning med spakar presenterade Rudin en maskin med tangentsystem. Något som uppfinnare världen över grubblat på länge.

Facit T

Den första maskinen, Facit T, började tillverkas 1932. Därmed

hade lavinen kommit i rullning. T-modellen fick en rad efterföljare, både handdrivna och elektriska. I Åtvidaberg tillverkades "snurrar" ända fram till 1972. Fortfarande tillverkas den i Indien och Brasilien.

Under det sista skälvande skedet av räknarproduktion på Facit var ett 30-tal anställda sysselsatta med montering av kontorsmaskinen 1144. Under 60-talet, när det gick som bäst, sysselsatte räknarsidan omkring 1 000 personer i Åtvidaberg.

2,2 milj

Man beräknar att Facit under årens lopp tillverkat 2,2 milj mekaniska räknare. Det räckte för att Facit skulle bli den ledande räknarproducenten i hela världen. Detta skall jämföras med att bara ett av de större företagen i Ostasien på en månad släpper ut 1 miljon elektroniska räknare. Facit gjorde 6 000 som mest på samma tid.

Därmed är vi inne på de bekymmer som ledde fram till Facitkriserna, inlemmandet i Electroluxkoncernen och nu slutligen upphörandet av räknarproduktion för Facit.

Blixtsnabbt

Utvecklingen gick blixtsnabbt. På några få år hade elektroniken slagit ut mekaniken. De elektroniska räknemaskinerna var snabbare, tystare, mindre och framför allt billigare. Från att förut ha varit en ren kontorsmaskin blev nu de nya räknarna var mans egendom. En helt ny marknad öppnade sig.

Medan Facit som bäst höll på att tillverka sina närmast outslitliga snurror sprang utvecklingen ifrån produktutvecklingarna.

Detta om tekniken, en faktor som Facit snart tog igen. Värre

var det på prissidan. De svenska lönerna gjorde det så småningom helt omöjligt att konkurrera med apparater tillverkade i Japan, Hongkong, Singapore osv.

20:20 i Hongkong

Ta t ex miniräknarna. 1976 kostade framställningen av en sådan 20 kr och 20 öre i Hongkong och i Japan 27 kr och 75 öre. I Sverige skulle produktionskostnaden bli tre gånger så stor. Och merkostnaden skulle till nästan 100 procent bestå av löner. Under sådana förhållanden är det inte lätt att konkurrera. Även om Facits produkter både kvalitetsmässigt och utseendemässigt är bättre.

Det anser bland många, många andra verkstadsingenjör Rune Karlsson på Örsättersfabriken. Han bör veta vad han talar om, för han har varit med sedan 1944. Huvudsakligen som chef för monteringen av räknare. På nära håll har han varit vittne till Facits uppgång och fall. En knapp månad innan han går i pension upphörde tillverkningen.

Besviken

Han döljer inte att han är djupt besviken över beslutet att lägga ner tillverkningen av egna räknemaskiner. Man säger att det inte går att konkurrera med japanerna. Men japanerna har flyttat produktion till länder i Ostasien med ännu lägre löner.

Någonstans måste det finnas ett slut på kedjan och vem vet hur lång tid det tar innan våra maskiner blir konkurrenskraftiga igen? Det kan gå fort.

Rune Karlsson talar sig varm för de produkter som lämnat Åtvidabergsfabriken. Han ger exempel på de påfrestningar olika exemplar klarat av. Han demonstrerar en av de allra första

Åtvidaberg

Sniffningsproblemet har reducerats

Sniffningen har avtagit väsentligt. Den konstaterar nykterhetsnämnden i Åtvidaberg i sin sista årsberättelse. Nämnden har ju som bekant upphört i och med införandet av social centralnämnd. I somras och höstas förekom en hel del sniffning i Åtvid. Olika informationsåtgärder bidrog dock till att sniffandet som problem reducerats betydligt.

I sin årsberättelse för 1976 säger sig nämnden vara medveten om att långtifrån allt alkoholmissbruk och missbruk av andra stimulantia kommer till nämndens kännedom. Rent statistiskt kan man dock påvisa att nykterhetstillståndet i kommunen gradvis försämrats under de tre senaste åren.

Resurserna tillåter inte en effektiv övervakning. Av de inkomna rapporterna att döma tenderar missbruket av alkohol att gå allt lägre ner i åldrarna.

Vad som däremot fungerar bra, säger nämnden, är samarbetet och kontakten med andra myndigheter som barnvårdsnämnden, fritidsnämnden, polisen, skolan, arbetsförmedlingen och länkorganisationen. Vidare har man goda kontakter med regionsjukhuset i Linköping och Stratomtå inackorderingshem.

Under 1976 var 96 personer föremål för något slag av åtgärder i nykterhetsnämnden. Det är 15 fler än året innan. Av dessa var 27 yngre än 25 år. Vidare behandlades 369 fall av yttranden över ansökan om lämplighetsintyg för körkort. I 18 fall riktades anmärkning mot sökanden.



Verkstadsingenjör Rune Karlsson i den nu tomma monteringsavdelningen med två unika Faciträknare. Till höger en av de allra första elektriska mekaniska snurrorna, tillverkad 1934. Den fungerar med sin Electroluxmotor fortfarande oklanderligt. Till ungefär 90 procent gjordes allt på den i Åtvidaberg. Till vänster Facit 1144, den maskin som satte punkt för tillverkningen av räknemaskiner i Åtvidaberg och Sverige. Den räknaren består till 90 procent av köpta komponenter

elektriskt drivna snurrorna från 1934, som fortfarande fungerar perfekt. Motorn är tillverkad av Electrolux. På 1940-talet kostade den här produkten över 2 000 kr, och den handdrivna något under tusenlappen.

Tradition till spillo

Men Rune Karlsson tänker också på alla dem som jobbat med räknemaskiner i Åtvidaberg. Den fina yrkesutbildade arbetarstammen och den mekaniska traditionen. Resurser som nu står oanvända. Känslan av att jobba med en "egen" produkt infinner sig inte lika lätt när man gör legojobb åt Luxor eller diskmaskiner åt Electrolux.

Räknemaskinerna, hörnstenen i Facits utveckling till en stor koncern med världsrykte och som paradoxalt nog också

bidrog till Facits fall som självständigt företag, är nu ett minne blott. Kvar står i skrubbar och vrår på kontor, i affärer och hem hundratusentals, numera oftast oanvända, "snurror". Lite stora, lite tunga, lite bullriga. Men outslitliga.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Åtvids akvarieförening har haft månadsmöte med deltagande av ett 20-tal medlemmar. Den varje gång återkommande Frågeligan vanns nu av Arne Hallberg i A-laget och Patrik Johansson i B-laget. Under kvällen visades filmen Akvarier i hemmiljö. Slutligen informerades om studiecirkeln Mitt akvarium och om en kommande friluftsdag.

Frälsningsarmén. På lördagen anordnade frälsningsarméns mammasyförening försäljning till förmån för scoutarbetet. Evenemanget, som leddes av Börje Bjernhagen, hade samlat fullt hus. Kapten Lisbeth Wesslund talade, scouter sjöng och spelade sketcher och man sjöng allsång till Börje Bjernhagens dragspelsackompanjemang. Försäljningen av en mångfald skänkta hobbyarbeten var god och sammanlagt inbringade kvällen 2 260 kr till scoutarbetet. Söndagens helgelsmöte leddes av Lisbeth Wesslund, som även sjöng solo. Senare på dagen bjöd kårmedlemmarna på en sångstund för patienter och personal på nya sjukhemmet.

Farlig is för älgar

Efter nära två timmars arbete lyckades polis, brandmän och privatpersoner bogsera i land en älgko som på söndagsförmiddagen gått ner sig på sjön Hövern i Björsäter.

Älgkon var alldeles utmattad när hon drogs upp på land. Man täckte över henne med filtar och presenningar. Efter en timme hade älgkon repat sig så pass att hon på vingliga ben kunde dra sig tillbaka till skogen.

Samtidigt som räddningsarbetet pågick invid land blev man åsyna vittne till hur en stor älgkalv gick igenom den tunna isen

(Forts sid 5 FARLIG)

Farlig . . .

(Forts från sidan 3)

ett hundratal meter längre ut i sjön. Kalven lyckades emellertid för egen maskin ta sig upp ur vaken och sätta sig i säkerhet på land.

En liknande viltolycka på Fallsjön strax utanför Åtvidaberg på lördagen slutade inte lika lyckligt. I det här fallet var det en dovhjortsbock som isen inte bar. När man kom ut i båt för att undsätta djuret hade det dock avlidit av utmattning.

På söndagseftermiddagen fick polisen i Åtvidaberg ytterligare ett larm om att en älg gått igenom isen på en sjö.

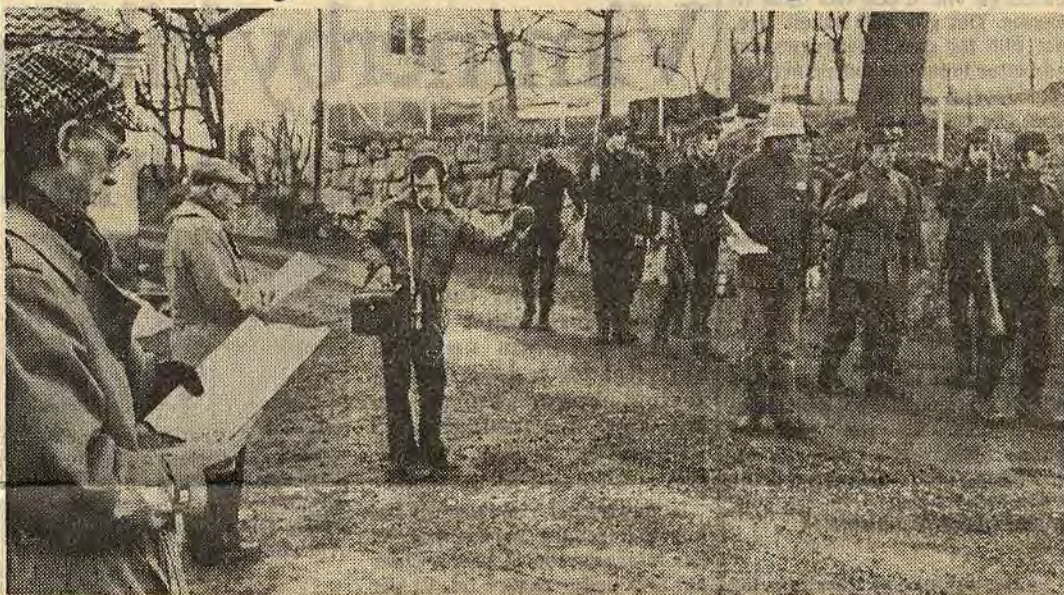
Det var en älgko som låg i en vak i sjön Ören. När räddningsmanskapat kom till vaken var dock älgkon redan död.

18/4

19/4
Den älgen klarade sig. Polis och brandkår i Åtvidabergstrakten har den senaste tiden haft ovanligt mycket jobb med älgar och annat vilt, som gått ner sig på svaga isar. På måndagen fick man larm från rälsbusspersonal som sett en älg hamna i en vak på Båtsjön nerom Forsaström. När räddningsmanskapat kom till platsen visade det sig att älgen varit nere i två vakar men klarat sig upp från båda för egen maskin.

20/4

Kaptenen från Köpenick som radiopjäs Realistiska ljudeffekter i Åtvidaberg



Hemvärdnet i Åtvidaberg fick rycka in och medverka med realistiska ljudeffekter när Sveriges radio spelade in ett par scener av Kaptenen från Köpenick. På bilden ses Berth Söderlund som spelar figuren Kiltam och Bertil Sjödin som spelar kapten Voigt. Inspelningstekniker är Christer Johansson och "korpral" för truppen Peter Egge

I höst ger radioteatern Carl Zuckmayers pjäs Kaptenen från Köpenick. En pjäs som skrevs 1931 med handlingen förlagd till tiden före första världskriget och som behandlar vådan av att hysa överdriven respekt för uniformer.

Kaptenen från Köpenick produceras av Sveriges radio i Norrköping med Sven Trollidal som producent och Göran Sarring som regissör. Skådespelarna, ett 30-tal, har hämtats från Norrköping—Linköpings stadsteater.

När det gäller radioteater brukar som regel varenda scen spelas in i studio. Eventuella ljudeffekter finns antingen redan i bandarkiv eller konstrueras.

Men vid inspelningen av Kaptenen från Köpenick har producenten Sven Trollidal valt att spela in vissa scener mer realistiskt och tillsammans med tekniker och skådespelare lämnat studion en stund.

I arbetet med pjäsen hade man kommit fram till den scen då huvudpersonen Wilhelm Voigt, spelad av Bertil Sjödin, lyckas ta befälet över en trupp soldater och med vars hjälp han sedan genomför kuppen i Köpenick.

Här gällde det alltså att lösa scenanvisningarnas "tramp, tramp" och "rassel, rassel" med en trupp som kunde marschera, göra bajonett på, i remmen gevär osv.

Problemet löstes genom kontakt med Åtvidabergs hemvärn.

På torsdagen i förra veckan var det klart för tagnig. Åtvidabergs hemvärn ställde upp med en fjorton man stark grupp under befäl av hemvärnschef Arne Ahlsén.

Alla i marschkängor och uniform (dock ej tidstypisk).

Inspelningen var förlagd till Adelsnäs slott där under en timmes tid kommandorop ekade, marschsteg hördes och fåglar kvittrade.

I all hast utökades antalet skådespelare i pjäsen med fjorton. För var och en av hemvärnssoldaterna fick en replik. Även om den bara bestod av en "etta" eller "tvåa".

Så när vi nu i höst hör, för det gör vi väl, den östgötska radioversionen av Kaptenen från Köpenick så minns att det är inga sockerbitar som marscherar i en skokartong utan svenska grabbar i uniform från Åtvidaberg.

CHRISTER BERG

20/4

Nu är hussyrsan här igen för första gången på länge

Hussyrsan, som under en följd av år bara funnits i några få exemplar i de allra sydligaste delarna av Sverige, har nu också börjat uppträda i Östergötland. För kanske första gången på det här århundradet.

Det uppger Olof Söderbäck, Åtvidaberg, som både i somras och under den gångna vintern fått flera förfrågningar om mystiska läten inomhus.

Förfrågningar och rapporter har kommit från Motala, Linköping, Kisa, Åtvidaberg och Västervik. Olof Söderbäck har kontrollerat flera av uppgifterna på ort och ställe. Det är ingen tvekan om saken, säger han. Hussyrsan är tillbaka i våra trakter.

Den lilla hoppratvingen är en särpräglad krabat vad gäller både konstruktion och bakgrund. Så det skadar inte att titta litet

närmare på vad det är för ett djur som vi under varma sommarkvällar trott spela för oss ute i hagar och åkrar. När det i själva verket rört sig om den betydligt mindre romantiska värtbitaren. Eller kanske en vanlig gräshoppa.

2 000 arter

Det finns ungefär 2 000 arter syrsor kända i världen. I Sverige finns bara två, mullvadssyrsan och hussyrsan. Den förra lever helst ett skyddat liv i jorden medan hussyrsan föredrar värmen inomhus.

En japansk variant av hussyrsan har varit föremål för en lång och systematisk avel. Till slut har man fått fram en art som man har i bur i hemmen. Bara för att den låter så vackert. Den ger i från sig en klar metallisk ton som påminner om ljudet av en liten silverklocka.

I Kina används vissa arter till något som kan påminna om tupp-

fäktning. Hannarna släpps ihop i en liten ask. Där jagar de varandra i en allt hetsigare sångtävling som till slut övergår i en bitter kamp som inte slutar förrän den ene ligger död.

Som kycklingpip

Vår svenska hussyrsa är inte lika aggressiv och låter inte heller som en silverklocka. Låtet liknar mera en kycklings pipande. I litteraturen beskrivs ljudet med "gri-i-i" eller "tsitsitsit".

På 1700- och 1800-talen fanns hussyrsan över hela Sverige, främst i anslutning till människans boningar. Den föredrog, och föredrar, mörka hörn bakom eldstäder och kaminer, varma källare, stall, kök eller bagerier där det råder en mer eller mindre konstant hög temperatur.

Vallfärdar

Utomhus har man under de senaste decennierna bara känt till någon enstaka plats i Skåne dit

Hussyrsan tillbaka



Hussyrsan — en av de två syrsarter som finns i Sverige. Hussyrsan har varit i det närmaste utrotad i Sverige. Men nu har den åter uppenbarat sig på flera platser i Östergötland

Hussyrsan har kommit tillbaka till Östergötland. Den har inte syntts till så långt norrut under hela 1900-talet, men Olof Söderbäck i Åtvidaberg är säker på att den finns i våra trakter. Han har fått rapporter om mystiska läten i Motala, Linköping, Kisa, Åtvidaberg och Västervik.

SIDAN SEXTON

entomologerna vallfärdat för att höra den. I somras dök den upp utomhus också i Kisa.

Allteftersom öppna spisar, bagerier, bryggerier, stall osv försvunnit eller lagts ned har också hussyrsan försvunnit. Att den nu uppträder igen, menar Olof Söderbäck, bör tillskrivas de senaste årens mycket varma somrar. Vem kommer inte ihåg augusti '75?

Örat i benet

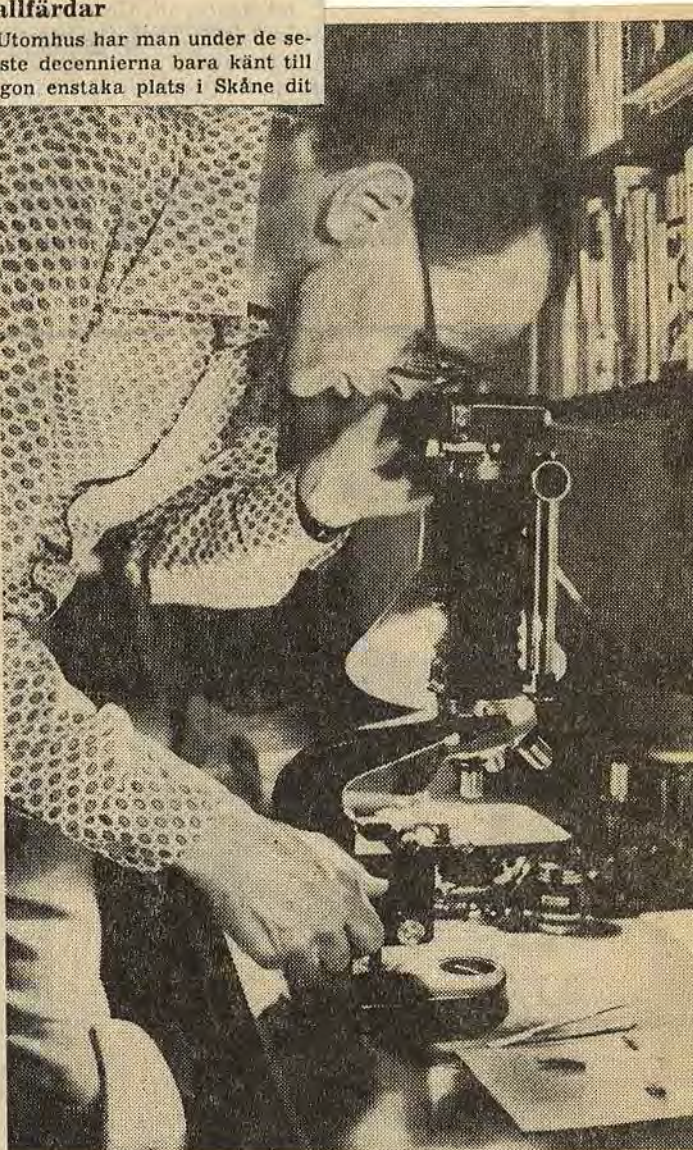
Det man inte har i huvudet, det får man ha i benen, heter det. Det gäller också hussyrsan och dess släktingar. Tro't den som vill men syrsan har faktiskt "örat" på frambenet. Inte heller kan hussyrsan flyga. Däremot är den en baddare på att hoppa. 25 centimeters hopp är en lätt sak för den ca 20 mm långa syrsan.

Sedan har vi det här med sången. Det är nästan uteslutande hannarna som spelar. Eller stridulerar, som det egentligen heter. Ljudet produceras genom att den gnider "skrapor" och ribbor mot varandra. Ljudorganen sitter vid vingarnas bas. Ljudet hörs lika bra på fem som på 50 meters håll. Dess huvudsakliga funktion är att locka på honan.

Ofarligt nattdjur

Hussyrsan är ett utpräglat nattdjur. Har man den i huset kanske den "mjuka och välklingande sången" blir allt mindre angenäm. Kanske till och med så irriterande att man vill bli av med den. Hur gör man då?

— Skulle någon komma på idén att söka bli kvitt djuret rekommenderas samma motåtgärder som mot kackerlackor, skriver författarna i boken Skadedjur och snyltgäster.



Under senaste tiden har Olof Söderbäck haft rikliga tillfällen att studera och fotografera hussyrsan. I hemmet har han en hel koloni med syrsor som sonen Erik fått av Linköpings universitet

Men det vore synd, menar Olof

Söderbäck. För hussyrsan är mera sällsynt än snyltande och det finns inget belägg för att den fungerat som smittospridare.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Träningsorientering. 55 medlemmar ställde upp i OK Ekens träningstävling på söndagen. De tre banorna med start och mål vid Nyholm på Dalhemsvägen hade lagts av Kristina Johansson. Som litet träning inför 10-mila hade man gemensam start på långa banan. Bitvis låg snön djup i skogarna vilket gjorde tävlingen till en tuff träning inför kommande större uppgifter. De bästa resultaten blev: Bana A, 9 km 1) Pär Eriksson 1.02.05; 2) Per-Inge Svensson 1.10.22; 3) Arne Wallberg 1.17.27; 4) Ingemar Carlsson 1.19.35; 5) Lennart Larsson 1.19.45. Bana B, 4,4 km 1) Torsten Bohlin 44.30; 2) Sven-Olov Haraldsson 45.35; 3) Nils Thelanders 50.40; 4) Lennart Haraldsson 50.55; 5) Olof Söderbäck 53.05. Bana C, 2,4 km 1) Helen Wernersson 20.00; 2) Agneta och Per Andersson 23.30; 4) Helena Wallberg 23.35; 5) Stefan Wallberg 24.20.

20/4

Bokutlåningen. Under mars månad utlånades på biblioteken i Åtvidaberg sammanlagt 8 309 böcker. Det är en minskning med närmare 400 jämfört med mars månad förra året. Siffrorna för de olika biblioteken var (med 1976 års siffror inom parentes): Åtvidaberg 5.567 (6.442), Björsäter 734 (464), Falerum 630 (529) och Grebo 1 378 (1 245). Under månaden spelades 211 grammofonskivor på de fyra biblioteken.

DHR Åtvidaberg har haft möte i klubblokalen i Eksätter. Förhandlingarna med ett 30-tal varav fyra nya medlemmar leddes av ordförande Gösta Malmström. Dagens gäst var distriktsombudsman Lennart Ljung, Linköping, som lämnade en redogörelse för förbundets verksamhet. Försäljarna av DHR-rosen tackades för sina insatser. De hade i Åtvid lyckats sälja 3 800 märken. Vidare fick avdelningen mottaga en räknedosa som tack från Rikslotteriet. Man beslutade att årets första möte i sommarhemmet Smedstorp anordnas i samband med Valborgsfirandet. Vidare kommer man att arrangera en resa till Kolmården i mitten på maj. Efter förhandlingarna underhöll egna medlemmar med sång på engelska. Man avslutade med en stunds bingo.

Bron i Hannäs. Vattenöverdomstolen har nu fastställt vattenomstolens i Växjö dom beträffande stiftelsen Hågerstad slotts begäran att få bygga en bro över sundet vid Nystadviken i sjön Vindomen. Vad gäller byggnadstiden säger vattenöverdomstolen att projektet skall vara färdigt senast fem år efter att domen vunnit laga kraft.

Ekviks syförening har haft möte i Broddebo missionshus till vilket man inbjudit föreningarna i Broddebo och Mosshult. Fru Gärda Bäckmark hälsade den talrika församlingen välkommen. Pastor Ingvar Nyström talade över påskens händelser och sjöng duettsång tillsammans med sin fru Irma. Efter kaffeservering berättade fru Emy Karlsson om en resa till Israel. En kollekt till polioskadade i Tanzania inbringade 262 kr. Avslutningsvis framfördes gästernas tack av Greta Andersson och Svea Göransson.

21/4

Åtvidaberg

En trafikolycka inträffade på tisdagen mellan två personbilar i korsningen Söderleden—Bruksgatan. Det var när föraren av den ena personbilen skulle köra ut på Bruksgatan som är genomfartsled som krocken inträffade. Fordonet rammades av en annan personbil på väg söderut. Föraren i den påkörda bilen skadades och fördes till regionsjukhuset i Linköping för undersökning och vård. Båda fordonen blev så illa tilltygade att de måste bärgas från platsen.

Träningsglada orienterare. OK Ekens träningstävling på tisdagskvällen samlade ända upp till 70 deltagare. Bo Pettersson och Håkan Mahrs svarade för fyra utslagsgivande banor i terrängen söder om Viresjö. De bästa resultaten blev: herrar, bana A, 5,4 km 1) Pär Eriksson 45.32; 2) Per-Inge Svensson 48.34; 3) Lennart Ahlström 57.07. Bana B, 3,9 km 1) Allan Bengtsson 48.15; 2) Sven-Olov Haraldsson 49.54; 3) Nils-Erik Wetterhall 53.32. Bana C, 2,5 km 1) Micael Nilsson 23.18; 2) Kent Andersson 32.10; 3) Stefan Bosson 43.10. Bana D, 1,8 km 1) Thomas Persson 25.47; 2) Magnus Haraldsson 25.55; 3) Pär Andersson 30.30. Damer, bana A 1) Kristina Johansson 1.10.55. Bana B 1) Helena Bengtsson 59.13; 2) Helen Carlsson 1.03.37; 3) Marie Johansson 1.06.18. Bana C 1) Anna Bohlin 30.00; 2) Lena Bergsén 39.22; 3) Agneta Andersson 39.34. Bana D 1) Helena Haraldsson 26.02; 2) Anna Ståhl 35.03; 3) Eva Gustavsson 35.50.

ÖSTGÖTA CORRESPONDENTEN

FREDAG 22 APRIL 1977

De gamla gruvarbetarebostäderna i Bersbo en mil söder om Ätvidaberg är i mycket dåligt skick. Ägaren, Baroniet Adelswärd, har sökt tillstånd att riva husen. Med rivningen skulle ett unikt samhälle försvinna.



Grävskopor hotar Bersbo — för dyrt rädda gruvbyn

— Baroniet Adelswärd AB får härmed meddela sin avsikt att efter hand nedlägga hyresverksamheten i Bersbo gruvsamhälle samt anhåller härmed om byggnadstillstånd att riva efter hand fallfärdiga hus.

Så lyder slutklämmen i en kortfattad skrivelse till byggnadsnämnden i Ätvidaberg un-

dertecknad av baron Johan T Adelswärd. Beskedet innebär i praktiken dödsstöten för den säregna bebyggelsen i den gamla gruvbyn Bersbo där gruvbrytningen har anor ända tillbaka till 1100-talet.

I skrivelsen nämns de stora kostnader en upprustning skulle föra med sig. En utredning om

Bersbo visar att restaureringskostnaden per hus skulle uppgå till 300 000 kr räknat i 1976 års priser. Det finns 17 bostadshus och ur byggnadsminnessynpunkt är gruvbyn egentligen bara intressant som helhet.

Vidare blev man förra året på det klara med att dricksvattnet i Bersbo innehåller en hel del kad-

mium, en av de giftigaste metallerna. Detta har bl a lett till att djurhållningen på en gård i Bersbo upphört och ett 50-tal djur gått till slakt.

I det fall Bersbo skulle ha bevarats hade ägaren Baroniet Adelswärd varit tvungen att lösa vattenfrågan. Inte bara hur den bofasta och fritidsbefolk-

Det finns sjutton gamla arbetarebostäder i Bersbo. Kulturminnesvårdarna menar att det är byn som helhet som är intressant. Dvs samtliga hus med uthus, järnvägsstation och eventuella gruvanläggningar. Nu vill ägaren Baroniet Adelswärd ha tillstånd att riva

ningen skulle få rent dricksvatten. Utan också reningen av avloppsvattnet.

I Bersbo bor i dag ett tiotal personer. Endast två bor permanent i ett av de 17 stenhusen som uppfördes på 1860-talet. Sommartid kan ytterligare ett 40-tal sommargäster bebo byn.

(Forts sid 13 GRÄVSKOPOR)

Riva i Bersbo?

Läste med fasa att Baroniet ska riva Bersbo. Hur kan något sådant få ske? Hoppas alla makter i vårt avlånga land sätter sig på tvären.

Allt detta skall rivas bara för pengars skull, allt ska löna sig. 30 000 kr skall varje kåk kosta att reparera. De människor som hyr och de som vill hyra har säkert inte tänkt sig en hypermodern villa. Allt de vill ha är kanske nya tak och ny rapping. Resten vill de kanske göra själva.

Åtvidaberg är en bra kommun och jag tror säkert att den tar ansvar för gruvförnet. Inte vill man väl att det vackraste man har att visa upp skall rivas.

S-BH

Grävskopor . . .

(Forts från sid 3)

Gruvbostäderna är i dag i mycket dåligt skick. Det underhåll som skett under snart 120 år har utförts av hyresgästerna själva. Baroniet Adelswård har under årens lopp kostat på ytterst få reparationer.

Diskussionerna om Bersbos framtid har förts under en följd av år. Förslagen om hur byn skulle kunna överleva har skiftat. Bl a har som alternativ framförts idén att rusta upp samhället och hyra ut husen som semesterby åt friluftstörstade och vildmarkshungrande tyskar.

□ Examensarbete

För ett år sedan redovisade två arkitektstuderande vad man kan göra med Bersbo i ett examensarbete vid Tekniska högskolan. De blivande arkitekternas syfte med sin undersökning var att påverka ägare, invånare, kommun, stat och övriga intressenter att snarast möjligt ta upp en debatt om Bersbos framtid. För att sedan fatta beslut om lämpliga åtgärder innan det är för sent.

De gjorde en grundlig inventering av gruvbyn och gav sedan en rad förslag till olika användningsområden. Under rubriken "Rivning" skriver de: Ingen satsar pengar och arbete på byn. De sommargäster som hyr i dag bor kvar några somrar till, men till slut är husen så förfallna att ingen kan bo kvar. Då blir rivning det enda alternativet. Det är den sämsta lösningen.

□ Bara helheten

För byggnadsminnesvårdare är det helheten som är intressant. Skall en satsning göras så skall det vara på alla arbetarbostäder och på de gruvanläggningar som går att bevara. Vid en diskussion för ett år sedan sade länsantikvarie Sven E Noreen:

— Bersbomiljön är unik och det är beklagligt att kulturhisto-

rikerna uppmärksammat det för sent. Att bevara några av husen är ointressant. Det är helheten, även lavarna, uthusen, stationshuset osv som betyder något. Därför är det en genant sanning att riksantikvarieämbetet inte har pengar att sätta in utan i hög grad måste lita till AMS-bidrag och våra beroende av dåliga tider.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Inköp av konst. Kulturnämndens konstinköpskommitté har beslutat köpa följande konstverk från Åtvids vårsalong: Strand, en bildväv av Lena Johansson för 950 kr, och Landskap av Berndt Holmström för 800 kr.

Inspelningar. Inspelningar på band av äldre åtvidabergare fortskrider. Nu senast har bl a Sven Trolldal och Pia Witt intervjuat Ingeborg Thorin om bilder i Thorsinska fotoarkivet. Dessutom har Sven Trolldal spelat in samtal med Ferdinand Lehman, Erik Albin Andersson och Axel Fredrik Andersson.

Tandvård för pensionärer. Sociala centralnämnden har antagit ett förslag om i vilken utsträckning tandvård för pensionärer på ålderdomshemmen skall ingå i vårdavgiften. Tandvården skall vara påkallad ur medicinsk synpunkt. Om vederbörande inte har råd att betala själv kan socialhjälp utgå. Kostnaden för resor till tandvårdsklinik bekostas av kommunen.

En timme för allmänheten. Sociala centralnämnden har antagit ett förslag som innebär att nämndens ordförande skall tjänstgöra 20 timmar i månaden på socialkontoret utöver sina ordinarie ordförandeuppgifter. En timme i veckan skall han fortsättningsvis vara tillgänglig för samtal med allmänheten. Den övriga tiden är avsedd för t ex besök på ålderdomshem och samtal med personal. Som ersättning har sociala centralnämnden beslutat betala ordförande förrättningsarvode motsvarande K 37.

Åtta familjedagshemsplatser. Kommunfullmäktige har tidigare i år antagit en förskoleplan för åren 1977-81. Enligt den planen har man beslutat att redan i år utöka antalet dagshemsplatser i familjedaghem med åtta. Det skulle egentligen inte ha skett förrän nästa år. Bruttokostnaden för dessa åtta nya platser har beräknats till närmare 130 000 kr. Den summan begär nu sociala centralnämnden i tilläggsanslag.

Allt fler piggare med Corren. Piggare med Corren-arrangemanget körs i Åtvid "under befäl" av Birgitta Kullgren i ÅIF:s motionssektion. Hittills har man haft tre genomsveviga kurer uppe vid elljusspåret. Första gången var vi bara fem, berättar Birgitta. Men därefter har allt fler anslutit sig. Så redan den tredje gången var antalet fördubblat. Och fler lär det bli allt eftersom flera börjar känna till att vi finns, säger Birgitta. Varje måndag och onsdag samlas den pigga skaran vid Sketeka. Man går, lufsar och/eller springer något eller några varv blandat med gymnastiska övningar. Ingen behöver känna sig ensam, lovar Birgitta. Från och med maj månad utökas aktiviteten med en morgontidig sammankomst i Botorp på lördagarna. Bastu finns. Liksom Virkens svala bölja för den som törs.

Dyrare. Att åtvidabergarna inte lär kunna komma undan en skattehöjning nästa år har stått klart en längre tid. Men förutom att kommunalskatten höjs finns det också andra sätt att plocka in pengar. Kommunrådet Carl-Eric Ahlström och drätselchef Swenolof Lindblad har begärt in nämnders och styrelsers stafförslag för nästa år till halvårsskiftet. Man har också talat om för respektive nämnd att man i samband med budgetarbetet bör granska förekommande avgifter för eventuell höjning. Så det kan mycket väl bli litet dyrare nästa år att utnyttja den kommunala servicen.

Bättre betalt. De skolungdomar som hjälper till extra på biblioteket har fått retroaktiv lönehöjning. Från sju till tio kr i timmen.

27/4

ÅTVIDABERG

Många musikfrågor i kulturnämnden

Vid kulturnämndens senaste sammanträde behandlades en rad musikfrågor. Bl a skrevs ett nytt kapitel i följetongen om vem som skall svara för kommunala musikskolan i Åtvid: kulturnämnden eller skolstyrelsen. Musikledaren Olle Kvarforth har ju som bekant på hela personalens vägnar skrivit till kommunstyrelsen och begärt att musikskolan flyttas över till skolstyrelsen. Men kulturnämnden, som för en månad sedan efter nära tre års bordläggningar beslutade uttala att musikskolan skall vara kvar hos nämnden, fann inte heller nu anledning till omprövning. Däremot konstaterar man att musikledarens skrivelse fick stå för denne själv eftersom personalen inte var informerad om brevet. Vidare säger kulturnämnden att bordläggningarna i ärendet till största delen berodde på svårigheterna att få besked från kommunförbundet om musikledarens skyldighet att ta hand om körer och orkestrar.

Kulturnämnden har nu också beslutat begära att man får anlita en konsult för att se över musikskolans arbete och musikledarens instruktion. Man har även tillsatt en kommitté som skall arbeta med förslag till organisation för musikskolan. I kommittén ingår Einar Landin, Gösta Adelsvärd, Ellen Jansson och Britta Östlund.

Musikstyrelsen har tidigare anmodat kulturnämnden att också skicka en föredragningslista till musikskolan så att musikledaren själv kan avgöra när han behöver vara med på nämndens sammanträden. Kulturnämnden svarar att musikledaren kallas om så anses påkallat.

Skolstyrelsen hade begärt att lärarnas önskemål om kompanjonlärarsystem i musikundervisningen på lågstadiet skulle antagas av kulturnämnden. Nämnden vill dock först veta konsekvenserna och har uppmanat musikledaren att redovisa inkomstbortfall och lärarfrågor innan man tar definitiv ställning.

Ett förslag om att musikstyrelsen skall få disponera 10 000 kr för konserter under hösten bifölls. I samråd med musikledaren skall ett förslag till program upprättas. Slutligen kommer nämnden att föreslå att avgiften för en dubbelktion i veckan i musikskolan fastställs till 105 kr per termin.

Vart tog utredningen vägen?

För ungefär ett år sedan tillsatte kommunfullmäktige en utredning om lämpligheten att förlägga biblioteket i eller i anslutning till Villan. Nu efterlyser kulturnämnden utredningen och klagar över att man inte sett till något resultat av den. I en skrivelse till kommunstyrelsen begär man att utredningen snarast slutförs och redovisas.

Kulturnämnden vill också vara med

Planerna på en tillbyggnad av nya kommunalhuset håller på att ta allt fastare form. På papperet finns redan en trevåningslänga i vinkel utmed Louiseparken. Men hur man nu planerar så har man åtminstone inte hittills tagit hänsyn till det behov av nya och framför allt större lokaler som biblioteket är i behov av.

Det menar kulturnämnden som också anser att centrumplaneringen pågått alldeles för länge utan att nämnden kopplats in. Redan i november begärde kulturnämnden att man skulle få medverka i planeringen från början. I stället får man ingenting reda på för när nu.

Kulturnämnden har därför utsett Einar Landin, Egon Axelsson och Britta Östlund att sammanträffa med kommunstyrelsens planeringsutskott för att dels få information om nybyggnadsplanerna och dessutom själva redovisa bibliotekets lokalbehov.

I dag har biblioteket en lokalyta på 380 kvm. Det är mindre än en tredjedel av vad som lenligt normerna behövs. Enligt dessa behövs 100 kvm per 1 000 invånare.

Gatunamn i Falerum. Kulturnämnden har tillstyrkt följande förslag till gatunamn i Falerum: Broddebovägen, Börsbacken, Dackevägen, Ekhultsvägen, Ekvägen, Gärdserumsvägen, Götestorpsvägen, Hannäsvägen, Hagalundsvägen, Kronvägen, Kvarnvägen, Lidbergsvägen, Markensvägen, Moranvägen, Tingetörpsvägen, Tallbacksvägen, Torestorpsvägen, Uknäsvägen och Viaholmsvägen.

Helgelseförbundet anordnade på söndagen en fälttågsdag med evangelistmötet i en rad församlingar. I Broddebo missionshus talade för första gången pastorseparet Anna-Lisa och Roland Perhamn, Rystad. De svarade även för mötet i Björkagården i Edsbruk. Irma och Ingvar Nystrom ledde gudstjänster i Holmbo kapell och i Fröjerums missionshus. I Emaus Grébo och Betel Bankekind svarade Elvie Bernberg och Ann-Marie och Bror Hagel för mötesprogrammet. Kollektinsamlingarna för evangelistmissionen inbringade ca 1 500 kr.

ÅTVIDABERG

Handikapprådet: Offentliga lokaler svårtillgängliga

Handikapprådet i Åtvidaberg har nu haft sitt första sammanträde för året. I rådet ingår från Åtvidabergs kommun Gösta Brindmark, Stig Strömberg och Tord Nilsson. Gösta Brindmark valdes till ordförande i rådet för åren 1977-79. I rådet ingår vidare från DHR Bo Ahlzén, Margareta Malmström och Annette Persson och från Hörselfrämjandet Rudolf Karlsson.

På föredragningslistan stod ett par punkter som handlade om olika lokalers svårtillgänglighet för handikappade. Man beslutade nu skriva till kommunstyrelsen med begäran om en utredning om hotell Stallets, sporthallens och simhallens tillgänglighet. Rådet vill att åtgärder ska vidtagas så att rörelsehindrade ges möjlighet att besöka lokalerna.

En kommitté fick i uppdrag att utarbeta en skrivelse till berörda myndigheter beträffande rörelsehindrades speciella problem. Framst tänker man då på den planerade nybebyggelsen i centrum.

1973 skrev DHR i Åtvid till kommunstyrelsen och påpekade att vissa dörrar till offentliga lokaler i Åtvidaberg gick så trögt att handikappade och gamla inte kunde få upp dem. Man fick svar att åtgärder skulle vidtagas. Men än i dag har ingenting hänt, konstaterar DHR.

Så nu begärde man att handikapprådet skall skicka en ny skrivelse till kommunstyrelsen där man speciellt riktar uppmärksamheten på dörrarna till de båda kommunalhusen, till biblioteket, till simhallen och sporthallen.

Slutligen beslutade man tillskriva samtliga kommunala nämnder och styrelser med en begäran att dessa fattar beslut om att handikapprådet skall få vara remissinstans i alla ärenden som rör handikappade personer eller handikapprörelsen.

Måste börja bygga före den 15 maj

Nu är det bråttom. För det kan handla om i runda tal 100 000 kr. Det gäller den planerade ombyggnaden av en ekonomibygnad på Åtvids nya kyrkogård. Trots att byggnaden i huvudsak har beslutats för att ge de anställda drägliga förhållanden inräknas med största sannolikhet huset under begreppet kyrkliga byggnader. Som sådan beläggs byggandet med en extra skatt på 15 procent. Det skulle betyda en merutgift på ca 100 000 kr för Åtvids församling.

Enda sättet att klara sig undan är att komma igång med byggandet före den 15 maj. Så därför kommer ärendet upp till behandling vid ett extra kyrkoråd nästa vecka och vid ett extra kyrkofullmäktigesammanträde veckan därpå.

Egentligen skulle projektet varit i full gång. Pengar är anslagna och byggnadslov beviljat. Men efter hand har ekonomibygnaden visat sig bli betydligt dyrare än beräknat. Man hade 433 000 kr tillgängliga. Men tack vare att konsulten inte räknat med moms, att en extra va-ledning måste grävas plus höjda priser och löner så behövs ytterligare 200 000 kr.

Tilläggsanslaget skulle ha beviljats vid kyrkofullmäktiges ordinarie sammanträde i juni. Nu blir det alltså en träff en månad tidigare.

28/4

29/4

Förslag till KELP i Åtvid visar att skatten höjs med 50 öre 1978

Redan nästa år höjs kommunal-skatten i Åtvidaberg. Från nuvarande 15:70 till 16:20. Året därpå höjs skatten med ytterligare en 50-öring. Däremot väntas både 1980 och 1981 gå att klara utan ett ännu större uttag.

De här siffrorna har politikerna i kommunstyrelsens planeringsutskott i Åtvidaberg enat sig om. Men man gör det med förbehåll. Under förutsättning att gjorda antaganden beträffande bl a skatteutfall, driftskostnadsökningar och kapitalkostnadsvolym infrias så är man enig om de nämnda skattesatserna för perioden 1978-81.

Som grund för förslaget ligger ett digert siffermaterial i vad som kallas den kommunalekonomiska långtidsplaneringen (KELP) för åren 1977-81. Förslaget skall nu närmast tas upp i kommunstyrelsen som helhet.

Planeringsutskottet har gjort vissa kommentarer till KELP:en. Man har sålunda tittat på två alternativ för behovet av större brandstation. Enligt det ena alternativet bygger man om det s k Fallmans garage som numera ägs av Industribyggen. Det andra och sämre alternativet är tillbyggnad av nuvarande station.

Byggnadschefen har fått ordentligt prutat på sina önskemål. Bl a hade denne begärt 2,8 milj för att anordna en planskild korsning i Nygård. Planeringsutskottet går med på 800 000. Av begärda 4,5 milj till förråd återstår 0,4 milj. Sju milj till ett ytvattenverk är ett projekt som man helt skjutit på framtiden. Alla som har hoppats på att få en gång- och cykelväg mellan Berg och Långbrottskolan blir besvikna. PU ser ingen ekonomisk möjlighet till detta arbete under den aktuella femårsperioden.

Ett "måste" i Åtvidaberg är behovet av ytterligare 4-5 lärosalar vid Alléskolan. Ett behov som väntas bestå bara under ett fåtal år. Ändå måste man ha någonstans att placera eleverna.

För åren 1977-79 föreslår där för PU att 3,8 milj anslås. För den summan får man bl a en paviljong med fem klassrum och hälsö-vårdsklinik, om- och tillbyggnad av köksdelen liksom bättre elevutrymmen och ny läraravdelning.

Däremot fick inte skolstyrelsen gehör för 1,5 milj kr till ny gymnastiksal vid Centralskolan och

inte heller till 1,4 milj till gymnasieskola.

Under periodens senare del skall stiftelsen Åtvidabergshem svara för byggandet av servicebostäder för äldre. Kommunen kommer troligen att själv få svara för största delen av byggkostnaderna. Pengar till detta har avsatts i fonder och oförutsedda kapitalutgifter.

□ □ Lånar 16 milj

Under de aktuella åren kommer det att lånas en hel del pengar.

Närmare 16 milj kr. Bl a ska man låna 2,5 milj till vattentorn i Åtvid, 2 milj till skola i Falerum och 2 milj till skola i Nygård.

Skattekraften ökar helt naturligt under perioden. För 1977 beräknas antalet skattekronor uppgå till 2,1 milj mot 3,1 milj 1981. Ökningen blir dock något mindre för varje år. Eftersom medelskattekraften i hela riket ligger högre än i Åtvid får kommunen s k skatteutjämningsbidrag av staten.

CHRISTER BERG

Kommunfullmäktige i Åtvid:

Skolmatsal dyrare än beräknat

Kommunal borgen för lån på 5 milj

Åtvidabergs kommunfullmäktige beslutade på torsdagskvällen anvisa 565 000 kr ur allmänna investeringsfonden till nybyggnad av en matsal vid Centralskolan. Så mycket dyrare har nämligen matsalsprojektet visat sig bli sedan man förra gången räknade på kostnaderna. Slutsumman beräknas nu uppgå till 1 740 000 kr. Redan tidigare har 175 000 kr anslagits till matsalen. Resterande belopp, dvs en milj, ska man nu försöka få regeringens tillstånd att låna med lång amorteringstid.

Man beslutade också att ställa upp med borgensåtaganden för såväl Åtvidabergs industribyggen som stiftelsen Åtvidabergshem. Industribyggen ska bygga ett industrihus för 2,6 milj. Kommunen har tidigare borgat för nära två milj. Men projektet har efter hand visat sig bli över halv miljonen dyrare än beräknat. Fullmäktige lovade nu samtidigt att stå för de eventuella kostnader som kan uppstå om byggnaden inte kan hyras ut så snart den är färdig.

För snart två år sedan tecknade kommunen borgen för ett lån på 1,5 milj kr som Industribyggen behövde för en industribyggnad. Nu har det emellertid visat sig omöjligt att placera bottenlånet som är

på 900 000 kr med inteckningar som säkerhet. Dessutom måste bottenlånet höjas med 200 000 kr. Så nu ska kommunen begära regeringens tillstånd att få teckna borgen för bottenlån på 1,1 milj. Sekundärlånet, som man alltså redan borgat för, är placerat.

Till sist ska kommunen begära regeringens tillstånd att få teckna borgen åt Åtvidabergshem för ett lån på drygt 1,2 milj kr. Lånet gäller s k överkostnader för byggande i Eksätter. Det har förut inte gått att placera lånet. Men när nu kommunen borgar får stiftelsen låna pengar hos Folksam.

Kommunfullmäktige beslutade sälja industritomten Släpavagnen 5 till Åtvidabergs industribyggen för 102 000 kr. Eftersom en huvudvattenledning går tvärs igenom tomten tar kommunen inte betalt för de nära 4 600 kvm som benämns "onyttig mark". Den summan, beräknad till knappt 70 000 kr, kommer kommunen att ta ut vid eventuell reglering och försäljning av marken.

Riktlinjerna för socialhjälp ändrades. I stort sett innebär förändringarna att man i socialhjälp betalar ut 90 proc av basbeloppet i stället för som nu 80 proc. Dessutom försvinner den s k reduce-

ringsregeln för stora familjer liksom begreppet körtidshjälp. I pengar räknat innebär de nya riktlinjerna en merutgift på närmare 30 000 kr under andra halvåret i år.

Vidare godkändes förslaget till ny organisation för socialkontoret. Den viktigaste förändringen är att en administrativ/kameral tjänst inrättas under socialchefen. Vidare inrättas ytterligare en hemvårdsassistenttjänst och tjänsten som barn tillsynsinspektör utökas från halvtid till heltid. I gengäld försvinner en tjänst som förste hemvårdare och en halvtidskontorist. Den nya ordningen gäller från augusti och kostar kommunen i år ytterligare 61 000 kr.

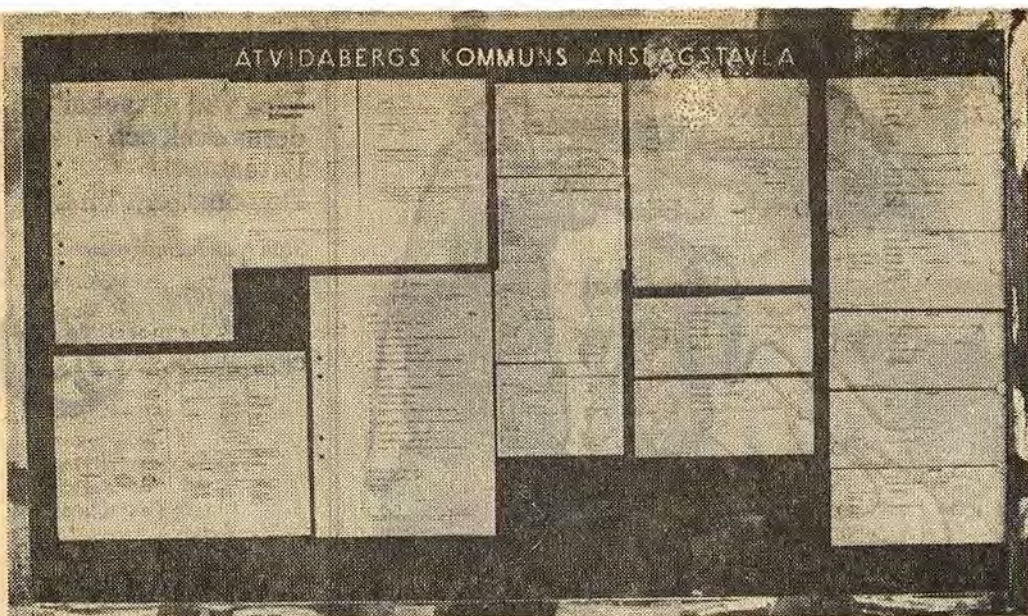
Byggnadskontoret fick klartecken att köpa en traktor med utrustning för 114 000 kr. Eftersom det är ett s k tidigare lagd köp har kommunen möjlighet att få statsbidrag med 20 procent.

Priset för tre lediga tomter i Björsäter fastställdes till 31 000 kr per tomt. Till detta kommer anslutningsavgift för va-ledningar med 13 000 kr.

Slutligen beviljades anslag med 3 500 kr för ökade städkostnader på Grangårdens förskola.

CHRISTER BERG

29
/ 4



Anslagstavlan i nya kommunalhuset i Åtvid har nu upphöjts i rang och värdighet

Äntligen har Åtvidaberg fått en riktig kommunal anslagstavla

Anslagstavlan i nya kommunalhuset i Åtvidaberg upphöjdes på torsdagen i rang och värdighet. Då beslutade nämligen kommunfullmäktige i Åtvid att tavlan skall vara "Åtvidabergs kommuns anslagstavla". Skämtsamma kommentarer undanbedes. För enligt kommunallagen måste varje kommun anordna en kommunens anslagstavla. Den skall också sättas upp på lämplig plats. Förutom den obligatoriska anslagstavlan står det varje kommun fritt att sätta upp fler tavlor. Det här med anslagstavla är viktigt. På den skall exempelvis kun-

görelsen av kommunfullmäktiges sammanträden anslås så alla medborgare får reda på att ett sådant möte skall äga rum. Där skall också tillkännages att protokoll från kommunala sammanträden är utskrivna. Besvärstiden räknas nämligen från anslagsdatum.

Nu har förstås den här anslagstavlan suttit i nya kommunalhusets entré ända sedan huset togs i bruk. Men för att det hela skall vara formellt riktigt måste faktiskt kommunens högsta beslutande organ ge sitt nädiga bifall. Det har man inte gjort sedan Åtvi-

dabergs storkommun bildades för sex år sedan.

Hur många kallelser, förklarande av lediga platser och tillkännagivanden av kommunala protokoll som under årens lopp inte anslagits i laga ordning är det knappast lönt att räkna ut. För de eventuella brotten är väl vid det här laget preskriberade. Det kanske till och med gäller den allra sista meningen i kallelsen till gårdagens fullmäktigesammanträde: Kungörelsen anslagen i laga ordning å Åtvidabergs kommuns anslagstavla den 19 april 1977 betygar: Kanslichefen.

Lämnar bolagsstyrelse i Åtvidaberg — För dålig insyn

— Som styrelseledamot har jag fått alldeles för dålig insyn i bolagets affärer. Den information man fått från den trängre kretsen har varit rent ut sagt dålig. Det är omöjligt att verka i en bolagsstyrelse där det går politik i arbetet.

— Jag tror att också vi på den borgerliga sidan hade kunnat vara med och diskutera med företagare, som funderar på att etablera sig i Åtvid. Dessa diskussioner har den socialistiska sidan undanhållit oss med motiveringen att det varit så känsligt. Under sådana förhållanden ser jag ingen annan utväg än att lämna styrelsen.

Det säger centerpartiets starke man i Åtvidaberg, Robert Rydberg, som då det kommunala bolaget Åtvidabergs Industribyggen på fredagen hade bolagsstämma lämnade styrelsen. Han ersätts nu av sin partibroder Gösta Gagnefeldt.

Men det är inte bara den dåliga insynen och bristande informationen som fått Robert Rydberg att fatta sitt beslut. Han har också reagerat mot att Industribyggen kommer att bygga industrilokaler på kommunens bästa åkermark. Robert Rydberg har tidigare enstämmande kämpat för att man åtminstone skall pröva andra alternativ.

Att vara kvar i bolagets styrelse skulle vara att sitta på två stolar, förklarar han. Samtidigt som han i alla andra sammanhang försöker rädda den åkermark som finns, skulle man sedan själv sitta med och bestämma om att bygga på den.

Både vad det gäller lokaliseringspolitiken och principen om bebyggelse på åkermark har jag varit låst i debatterna förut. Nu kan jag med rent samvete agera som hjärtat bjuder i en öppen debatt, säger Robert Rydberg.

Bolagsstyrelsens ordförande

Carl-Eric Ahlström säger i en kommentar att han tidigare hört Robert Rydbergs argument om åkermarken, men att talet om den dåliga insynen är en nyhet för honom.

— Vi har hela tiden informerat styrelseledamöterna med mycket stor öppenhet. Jag har också uppfattat samarbetet med styrelsen som bra, och inte någon gång lagt märke till några stridigheter. Det är ett egendomligt resonemang Robert Rydberg för, om han saknar några uppgifter kunde han ha frågat, säger Carl-Eric Ahlström.

20 ÖC lördag 30 april 1977

Spritdebatt i Åtvidabergsfullmäktige ”Cyniskt profitera på utslagna”

Önigheten var stor i Åtvidabergs kommunfullmäktige på torsdagskvällen när man skulle diskutera ett yttrande till länsstyrelsen över ansökningar om tillstånd att servera brännvin och annat starkt. I stort anslöt man sig liksom kommunstyrelsen tidigare gjort till det förslag som sociala centralnämnden lagt fram. Ett förslag som i princip innebär oförändrade tillstånd för näringsställen i Åtvidaberg.

Men nu hade både hotell Stallet och Åtvidabergs hotell begärt att få servera sprit, vin och öl i sina respektive barserveringar. Stallet ville göra det utan inskränkningar medan Åtvidabergs hotell nöjde sig med att servera slutna sällskap till kl 22 samt försäljning av starköl till allmänheten.

Sociala centralnämnden hade föreslagit att Stallet bara skulle få sälja starkvaror i sin Krubba när baren var stängd och utrymmet användes som restaurang. För Åtvidabergs hotells del avstyrktes båda ansökningarna i baren.

Eftersom båda näringsställen i sina stora serveringslokaler fortfarande tillåts att servera sprit kan man tycka att de här restriktionerna som centralnämnden gjort är oväsentliga. Men så tyckte man inte i kommunstyrelsen, där flera reservationer gjordes. Och så tyckte man inte heller i kommunfullmäktige där en stundom het debatt uppstod med slängar både mot egna partibroder och mot ”ordinarie” trätoberder.

Kommunalförbundsstyrelsen Carl-Eric Ahlström inledde med att hänvisa till ett avtal mellan kommunen och SARA-bolaget där kommunen förbundit sig att verka för att sprit m m får säljas i alla avdelningar i Stallet. Avtal är till för att följas,

sade han och pekade också på att Stallets lönsamhet, som nu inte är den bästa, skulle må bra av att mer sprit fick säljas.

Kommunalförbundsstyrelsen fick medhåll av Carl G Nilsson (m) som anklagade sociala centralnämnden för att vara inskränkt i sin bedömning. Restriktionerna är helt meningslösa, hävdade han. Ni flyttar ju bara ut spritserveringen till toaletter och bilar.

Gösta Brindmark (s) förklarade varför dåvarande nykterhetsnämnden dragit in Stallets tillstånd i Krubban. Dels hade man haft många klagomål och dels var det en åtgärd i förebyggande syfte. Det finns inget i dag som motiverar en utökning av spritriktigheterna, sade han.

Barbro Boll (kds) ansåg kommunalförbundsstyrelsens tal om lönsamhet som cyniskt. Vi skulle alltså profitera på utslagna människor, sade hon. Offren för alkoholen skulle svara för Stallets lönsamhet. Det är fruktansvärt.

Arne Johansson (s) beklagade att det finns en del i församlingen som ser ekonomiskt på ärendet. Det är väl inte spriten som skall locka folk till Stallet? frågade han. Utan god mat och fin service.

Bengt Persson (fp) hävdade att avtalet med SARA var olagligt.

Kommunen har ju redan brutit det. För sex år sedan. Och några anspråk på skadestånd har inte gjorts.

Stig Strömberg (s) framhöll att kommunen i dag subventionerar Stallets verksamhet med 250 000 kr om året. Lika mycket som hela socialhjälpens kostar. Han trodde inte det skulle vara lönsamt för kommunen att bidra till att mer sprit säljs.

Beträffande Åtvidabergs hotell anförde både Sigvard Önnegren (c) och Carl G Nilsson (m) att man ur rättvisesynpunkt borde behandla dess ansökan likartat med Stallets. Det är ytterligt anmärkningsvärt med olika regler för dessa båda näringsställen, sade Carl G Nilsson.

Efter ytterligare inlägg av såväl allmän som lokal alkoholpolitisk natur avslutades debatten av Bengt Persson (fp) som för sin del inte kunde förstå meningen med diskussionen. Varje servering kan ju begära tillstånd gång för gång att servera sprit till slutna sällskap.

Efter några omröstningar och en votering kunde så slutligen fullmäktige anta det förslag till yttrande som lämnats av sociala centralnämnden.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Bolagsstämma med Industribyggen

Det kommunala bolaget Åtvidabergs Industribyggen hade bolagsstämma på fredagen. Stämman präglades av en klart dämpad optimism inför framtiden. Det är som gått har varit svårt, men det är vi är inne i ser ut att bli ännu värre, säger bolagets VD Assar Holmqvist. Under det konjunkurläge som just nu råder är det synnerligen svårt att bedriva lokaliseringspolitik.

Vad vi kan göra är nu närmast att färdigställa ett nytt industrihus. Det har visat sig att utsikten att finna en hyresgäst är större när vi kan erbjuda färdiga lokaler.

Industribyggen har också en ansökan inne hos regeringen om att få bygga ytterligare en lokal som beredskapsarbete. Vi väntar på besked från regeringen, säger Assar Holmqvist. Annars verkar situationen mycket dystert. Möjligheten skulle ett avgörande i avtalsförhandlingarna få läget att ljusna något.

Trots svårigheterna, pekar bolaget på att man under 1976 fått två företag att lokalisera sin verksamhet till Åtvid. Det har medfört 26 arbetstillfällen, och vidare har man byggt en industrilokal för 1,8 miljoner. Dessutom har bolaget givit många företag i Åtvid service och hjälp i olika frågor. Man är nämligen av den åsikten att befintliga företag på orten är lika viktiga som nyetablerade.

För räkenskapsåret 1976 redovisar Industribyggen en förlust på 465 kr. Före bokslutsdispositioner och skatt var vinsten 1 000 kr mot 3 100 kr året innan. Under 1976 gjordes avskrivningar med 150 000 kr mot knappt 80 000 kr för 1975.

Balansräkningen visar att tillgångarna ökat med 1,7 miljoner till 5,2 miljoner. Tillgångarna består nästan uteslutande av fastigheter. Bolagets skulder uppgår till knappt 4,9 miljoner.

Åtvidabergs pensionärsförening har haft ett som vanligt mycket välbesökt möte på Bruksmänsen. Ordförande Sven Johansson kunde hälsa inte mindre än nio nya medlemmar välkomna till föreningen. Flera rapporter lämnades. Bl a har pensionärsföreningen av kommunen erbjudits att hyra huset på Verksgratan 4 som hobbylokal. Lokalerna som är på två rum och kök måste dock repareras en hel del innan de kan tas i bruk. Egna medlemmar kommer att utföra en del av reparatio- nerna. Vidare rapporterades från distriktsstämma med Östergötlands begravningsförening och PRO:s distriktsmöte. Dagens gäster var en officersgrupp från Frälsningsarmén under ledning av kapten Lisbeth Wesslund. Den kollekt som upptogs inbringade 200 kr. Som avslutning samlades man i stora matsalen till kaffesamkväm.

Vårfirande på flera platser

Vare sig den vill eller inte kommer våren i dag att hälsas välkommen på flera platser i kommunen. Med vårtal, körsång, eldar och fyrverkerier. I Näbbetorp står som vanligt Åtvidabergs scoutkår för stor familjefest. Vårtalet kommer i år att hållas av komminister Bo Linnros. Dessutom medverkar Åtvidabergs manskör.

I Folkparken svarar Fritidsgården och föreningen Åtvidabergs Folkpark gemensamt för arrangemanget. Åtvidabergs allmänna sångkör kommer att ackompanjera majbålet med traditionella vårsånger. Senare på kvällen blir det dans.

Frälsningsarmén har förlagt sitt vårfirande till Nannersbo. Valborgsmäss firas också av Elimförsamlingen i Berg och vid Brodebo missionshus. I Björsäter medverkar Björsätters Valsens Vänner med familjefest.

Belönade förslag. Företagsnämnden på Åtvidabergs Trävaruaktiebolag beslutade vid sammanträde på torsdagen utdela belöningar för fem förslag till förbättringar av driften vid Viresjö såg. Ingemar Johansson fick sammanlagt 350 kr för tre förslag. Gunnar Nilsson erhöll 150 kr och Willy Johansson och Sören Wall fick dela på 400 kr för ett gemensamt förslag.

Ja till kyrkokamrer. Åtvids kyrkoråd har vid sammanträde beslutat säga ja till förslaget till anställandet av en kyrkokamrer i Åtvids m fl församlingars pastorat. Tjänsten föreslås inrättas från och med årsskiftet.

Åtvidaberg

Valborgsmässofirandet i Åtvidaberg

Att säga att åtvidabergarna gick man ur huse för att hälsa våren välkommen är kanske en överdrift. Atminstone innan ishockeymatchen på teve slutat. Men det var ovanligt gott om folk ute på de platser där offentliga majbål skulle tändas, där det fanns sångköror och vårtalare.

I Näbbetorp utanför Åtvid stod som vanligt Åtvidabergs scoutkår för stor fest- och familjefestställning. Kårordföranden Karl-Erik Johansson kunde välkomna en tusenhövdad publik. Åtvidabergs manskör svarade för körsången och komminister Bo Linnros anknöt i sitt vårtal både till den långa besvärliga vintern och till människans skyldighet att undvika störningar i sina relationer till natur och medmänniskor.

Även till Folkparken kom ett tusental personer för att bevista vårfirandet. Men eftersom det kostade en femma för vuxna valde många att bevittna brasa och fyrverkeri på andra sidan staketet. Fritidsnämndens ordförande Lennart Linnerstedt hälsade välkommen och utbringade levet för den svenska våren. Åtvidabergs allmänna sångkör stämde i med ett vårsångsprogram. Värld, fyrverkeri och slutligen dans till Tromsa fullbordade firandet i Folkparken.

I Hannäs svarade CUF-avdelningen för traditionellt valborgsmässofirande i Kvarnvik. Efter några inledande vårsånger av kyrkokören under ledning av fru Gurli Fredriksson talade kyrkoherde Helge Lundborg.

Efter ytterligare sång där även åhörarna engagerades utbringades levet för våren och fosterlandet. Avslutningsvis avbrändes ett fyrverkeri.

I Falerum stod som vanligt Falerums IF för arrangemanget när våren hälsades välkommen med stort majbål vid Dackevallen. Kantor Nils Bokblad ledde kyrkokören som sjöng ett knippe vårsånger. Pastor Ingvar Nyström talade. Man utbringade ett levet för våren och kören återkom med mera sång innan det hela avslutades med ett fyrverkeri. Först sedan festligheterna avslutats började det regna.

I Nannersbo anordnade Frälsningsarmén valborgsmässofest som leddes av kapten Göran Larsson från Norrköping. Han höll vårtal och sjöng duett tillsammans med sin fru Chris. Man drack kaffe, åt varmkorv och satte fart på majbålet. Avslutningsvis brände man av ett litet fyrverkeri.



Första svalan här

Jag trodde inte mina ögon först, berättade Nils Krantz när han sista april ringde till Correspondentens Åtvidabergsredaktion. Anledningen till tvivelsmålet var en liten hussvala.

Nils Krantz som bor i Grönhög utanför Bersbo norr om Åtvidaberg har ända sedan han kom till platsen för 47 år sedan fört noggrann bok över vissa vår- och sommartecken. En enda gång tidigare har svalan varit så tidig, säger han. Det var 1968. Då kom den redan den 22 april.

Normalt brukar svalorna inte dyka upp förrän en eller två veckor in i maj, omtalar Nils Krantz. Då är det ett svallpar som kommer ungefär en vecka före de övriga. Den svalan jag såg var ensam.

Lugnt i Valborg. I Åtvidaberg gick Valborgsmässofirandet i lugnets tecken. Atminstone av rapporterna till polisen att döma. Ändå var det mycket folk i rörelse på de platser där majbål tändes och det märktes också här och var att man på sina håll tullat litet på det som hamstrats under den gångna veckan. Men frånsett några extra smällare och litet glaskross i en port vid Stortorget hälsades våren välkommen under värdiga former.

Trafikolycka. Natten till fredagen inträffade en trafikolycka på Sunnebovägen vid Taxi. Det var två ynglingar från Överum som färdades i bilen då den i hög fart gick av vägen. Bilen blev så illa tilltygad att den belades med körförbud. Ynglingarna försvann från platsen. Den ene plockade polisen upp på utfarten mot Överum. Misstanke om rattonykterhet föreligger.

Skadegörelse. Natten till fredagen inträffade ett par fall av skadegörelse i centrala Åtvidaberg. Vid en Pressbyråkiosk hade någon eller några slagit ut en ruta till entrén. Likaså hade rutan till en lottkiosk vid Stortorget krossats. Inte på något ställe tycks vederbörande ha stulit något.